

Az új kormány

Az új kormány még nem alakult meg és így nincs tiszta képünk arról, hogy az eddigi miniszterek közül ki maradt ki az új kabinetből és ki került bele. Mi a most alakulóban levő új politikai helyzetből a mostani viszonyok megjavítását és az eddigi zavarok kiküszöbölését várjuk. A rekonstruált új kormánynak első dolga az legyen, hogy véget vessen annak az adóinkvizitori politikának, amely az ország gazdasági életét valóságilag temetővé alakította át. A szerencsétlen polgár már aggódva nézett egy-egy új rendelet érkezése elé, mert a legtöbb ilyen rendeletnek szinte más célja sem volt, mint a lakosság veckézése. Agyafurttan kigondolt adónemek, az adóbehajtás embertelen keresztülvitele mind arra volt jó, hogy az alkotó munkától elvegye a kedvét még annak is, akinek a mai leromlott viszonyok között esetleg még akadt volna munkája. De nemcsak az adózás terén, hanem más irányban is a folyton érkező újabb és újabb rendeletek csak terrorizáltak a lakosságot, ahelyett, hogy olyan intézkedéseket tartalmazzanak volna, amelyek az adóízetők keresőképességét emelik, nyugalmát előmozdítják és békés atmoszférát teremtenek. Az új kormánynak ne az adózás legyen az egyedüli jövedelmi forrása. Alihoz nem sok államférfiúi zseniáltság kell, hogy ami szükséglete van az államnak, azt egyszerűen kivetik adóba és ha valaki nem tud fizetni, annak elvisszik a párnát a feje alól. Egy államháztartás vezetőségének vannak más bevételi forrásai is. A viszonyokhoz mért okos vámpolitika, a bölcsen megcsinált kereskedelmi szerződések, az állam különböző üzemeinek racionális kiaknázása, az állam jövedelmeivel gazdálkodó tisztviselők fokozott ellenőrzése, hogy aminek az állam kasszájába kell befolynia, az el is jusson oda, mind olyan jövedelmeket biztosítanak, amelyek feleslegesen tennék a polgárság mértéken túl való megterhelését. Meg kell szüntetni a szinekurákat és kiirtani a közéletből azt a tudatot és gyakorlatot, hogy akinek Krisztus a barátja, az meggazdagszik. Le kell törni a korrupciót a közélet minden vonatkozásában.

A közrend végleges biztosítását várja el az ország az ujonnan átszervezett kormánytól. Románia presztízse megkívánja, hogy megszűnjön itt a felekezeti és nemzetiségi surlódások és az ezzel járó zavargások. A felforgatók — bujtak legyen azok az antiszemitizmus vagy bolsevizmus köpenye alá — az állam törvényeinek teljes szigorával büntetendők. Nem szabad előfordulni többé, hogy gyújtogatók, orgyilkosok a közrend legfőbb őreitől remélhesseken pártfogást és támogatást. A külföldön Romániáról csak azt szabad tudni, hogy természeti kincsekben pazar gazdasággal megáldott ország, ahová nyugodtan viheti mindenki a maga pénzét és azzal az érzéssel fektetheti be üzletekbe, vállalkozásokba, hogy tőkije a legnagyobb biztonságban van.

Az ország lakossága mérsékelt érdeklődéssel nézte a néhány napos kormányválság kialakulását, mert jól tudta, hogy nem rendszerváltozásról, hanem csupán személyi szelekciónról van szó. A kormány kebelében egészségtelenül elszaporodtak a személyi intrikák, túltengett az egyéni ambíció és ez elvonta a kabinet figyelmét és munkaerejét az országág gondjaitól. Ófélése jó látta ezeket a bajokat és ezért ragaszkodott a kormány átszervezéséhez. Ugy az uralkodó, mint az ország népe a rekonstruált kormánytól várja azokat az intézkedéseket, amelyek kihúzzák a kátyúból ezt a jobb sorsra érdemes országot. Az aztán igazán mindegy, hogy Mironescunak, vagy Mihailachenak hívják-e azt az államférfiut, aki ezt a tisztító munkát el fogja végezni.

MIRONESCU holnap reggel mutatja be a király magáévá a királynak a kormánylistát

parasztpárt programját — A kormányválság óta egységes lett a kormánypárt — Értekezlet a volt miniszterek részvételével — Madgearu és Manoilescu kibékültek — Stere ismét bejut a pártvezetőségbe — Vádak Madgearu ellen — A király az alminiszteri állások megszüntetését kívánja

A kormányválság ügyében a mai nap nem hozott lényeges változást. Ugy a nagy nyilvánosság, mint a politikusok a várakozás álláspontjára helyezkedtek. Ma estig kétségtelenné vált, hogy Mironescu az új miniszterelnök ragaszkodik a nemzeti parasztpárt irányelveihez és hogy ezen a téren az uralkodó nem is kötötte meg kezét. A kormányválság jelentősége ezzel majdnem egészen lecsökkent, hiszen nyilvánvaló, hogy Maniu miniszterelnök egészségi állapota idézte elő a válságot és azt a párt köré tornyosult intrika növelte még jelentőségében.

Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy a miniszterelnök személyében történik változás: Vaida belügyminiszter és Madgearu kereskedelemügyi miniszter személyének elejtése még nem befejezett tény. Megerősíteni látszik ezt a föltevést, hogy a kormányválság óta a nemzeti-parasztpárt centrifugális mozgatóerői mintha megszilárdultak volna. Erre mutat az a körülmény, hogy Madgearu miniszter meg egyezett Manoilescuval és így az egész nemzeti parasztpárt a kormányválság kérdésében egységes. A tulajdonképpeni döntés holnap lesz, a mikor a designált miniszterelnök átnyújtja az új kormány listáját az uralkodónak. A politikai eseményekről egyébként ma a következő jelentések érkeztek Bucurestiből:

A király óhaja

BUCURESTI, október 9. Ma délelőtt 10 órakor a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottsága értekezletet tartott, amelyen megjelentek a volt miniszterek is. Maniu, Mihalache, Iunian és Mironescu miniszterek szólaltak fel az értekezleten, ahol elsősorban a politikai helyzetet vitatták meg. Az értekezleten nagy örömmel állapították meg, hogy

a király magáévá tette a nemzeti-parasztpárt programját.

Amikor a volt miniszterek mosolyognak

Tegnap délután a miniszterelnök előszobájában Manoilescu György és Madgearu között kimagyarázkodás folyt. Ennél a jelenetnél részt vett Mihalache is, aki mint békebíró szerepelt. A miniszterelnökségen tartózkodó újságírók kíváncsian várták, hogy mi lesz a kimagyarázkodás vége. Több mint egy óra hosszat tartott a tárgyalás, amely után

a volt miniszterek mosolyogva jelentek meg a folyosón.

de a hírlapíróknak nem nyilatkoztak. Az elterjedt hírek szerint Manoilescu kielégítő magyarázatot adott Madgearunak, hangsúlyozván, hogy a személyével kapcsolatos dolgok intrika művei és nem felelnek meg a valóságnak. Madgearunak azonban más konfliktusa is volt, de ez is elintéztet nyert. Az Univerkul azzal vádolta meg, hogy 1919-ben nem teljesítette hazafias kötelezettségét és nem vonult be a katonai szolgálatra. Madgearu ebben az ügyben is hosszas nyilatkozatot adott le, amelyben beigazolta, hogy 1919-ben kereskedelmi akadémiai tanár volt és felmentést élvezett. A nyilatkozat Stelian Popescut, az Uni-

Az értekezlet megállapította azt is, hogy az ország mai helyzetében csakis a nemzeti-parasztpárt képes tovább vinni az ország ügyeit, ezért Mironescu miniszterelnök-jelöltnek a legmesszebbmenő támogatást nyújtja. A miniszteri tárcák leépítésére vonatkozólag az értekezlet során megosztottak az álláspontok. Egyesek szerint a király óhajának megfelelően az alminiszteri állásokat meg kell szüntetni, mások azonban azt hangsúlyozták, hogy az alminiszteri állások megszüntetése csak egészen lényegtelen megtakarítást jelent és ezzel szemben az egyes reszortok helyettesítésénél nagyon fognak hiányozni az alminiszterek.

Metiamu képviselő rámutatott arra, hogy a parlament munkájából hiányoztak azok a momentumok, amelyek a nemzeti-parasztpárt egységét kellőképpen dokumentálták volna.

A délután folyamán a nemzeti-parasztpárt újabb értekezletet tartott, amelyen a képviselők és a szenátorok vettek részt. Mironescu miniszterelnök ma délután állítja össze kabinetjét.

Holnap reggel jelentkezik királyi kihallgatásra, ahol bemutatja az új kormány névsorát.

Az északi pályaudvaron miniszteri vonat áll már Mironescu rendelkezésére, hogy bármely pillanatban utra kelhessen. Bucurestiben, mint az ilyenkor szokásos, egymást követik a különféle kombinációk. Ujabbán Madgearut is felvették a kormánylistába.

A sajtóban elterjedt hírek szerint Madgearu és Manoilescu között nemcsak politikai, hanem személyi ellentét is volt, Manoilescu egy nyilatkozata miatt. Madgearu ebben az időben Genfben tartózkodott és ezen nyilatkozatról nem is tudott. Amikor azonban visszatért, állítólag felelősségre vonta volna Manoilescut.

versul szerkesztőjét morai insanity-nek s a németek szolgájanak bélyegzi.

A kormányválság óta a nemzeti-parasztpárt egysége ismét összekovácsolódott.

A párt vezetői sorban keresik föl egymást, Iunian például meglátogatta Sterét, az Esplanade-szállodában és környezetének kijelentette, hogy ő maga is a besszarabiai képviselők értekezletének álláspontjára helyezkedik és megállapítja, hogy Sterét vissza kell venni a pártba. Valószínűnek átszik, hogy Stere ismét ellenőrző szerepet fog játszani a nemzeti-parasztpárt vezetőségében.

Mironescu György

Mironescu György 1874-ben született Vasluiuban. Az elhunyt Mironescu Athanaziusz metropolita unokaöccse. Iasi-ban végezte tanulmányait, filozófiát és jogot tanult. A jogi doktorátust a párisi egyetemen szerezte meg. Eleinte jogot adott elő a bucarestii egyetemen, 1910-től kezdve vesz részt a politikában. Többször volt képviselő és szenátor. 1921-ben Take Jonescu kormányában közoktatásügyi miniszter volt. Majd újra visszatért az egyetemre. Több jogi és politikai művet írt. A Le problé-

me du Banat (A Bánát problémája) című műve Párisban jelent meg. 1929. november 10-én külügyminiszter lett Maniu kormányában. Károly király visszatérésekor — 1930. június 7-én — Maniu lemondott, az ideiglenes kormányt

Lemondanak a tartományi kormányzók

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i lapok oldalakon keresztül foglalkoznak a Mironescu megbízatása előtti eseményekkel. Az ellenzéki sajtó már megkezdte a koncentrált támadásokat a designált miniszterelnök ellen és kifejté, hogy a Mironescu-kormány nem lenne más, mint a Maniu-uralom leplezett formában. Megállapítják, hogy Mironescu nem kormányozhat, mert alá kell mindenben vetnie magát Maniu Gyula kívánságainak, sőt meg kell rogadnia Mihalache tanácsait is. Nymódon nem tud eleget tenni hivatásának. De a nemzeti-parasztpárt vezetősége is megkötötte a designált miniszterelnök kezét, mert kimondotta, hogy mindenhez a pártvezetőség jóváhagyását kell, hogy megszerezze.

A Dimineata beszámol a lemondott Maniu-kormány utolsó minisztertanácsáról. A lap szerint Maniu Gyula nagyobb beszédet tartott és megcáfolta a lapok azon híreit, hogy ellentétek keletkeztek volna az uralkodó és között. Az történt, hogy az ország javára kifejtett megerőltető munkássága következtében egészsége megrendült és feltétlenül pihenésre volt szüksége. Felkérte összes barátait, hogy ezt a körülményt hozzák mindenkinek tudomására s cáfolják meg a róla keringő fantasztikus híreket. A lap Mironescu megbízatásával is foglalkozik és nemzeti-parasztpárti vezető körökből nyert információja alapján leszögezi, hogy

a párt ragaszkodik Mărgearu miniszter-ségéhez, Junian és Mihalache kívánságára.

Ideiglenes megbízatás

Egy másik nehézsége a Mironescu-kormány-nak az lenne, — folytatja a lap — hogy az erdélyi képviselők Maniu mellé álltak és kijelentették, hogy nem hajlandók más kormányt támogatni, amelynek élén nem Maniu Gyula állna. Szóba került kormánypárti körökben a kormányzók lemondásának kérdése is.

Három kormányzó már be is jelentette lemondását

és általában az a vélemény alakult ki, hogy az új kormány megalakulásakor a kormányzóknak le kell mondaniok.

Mironescu vezette. Mint ismeretes, csak egy feladata volt, a régens tanács feloszlatása és Károlynak királlyá proklamálása. Amikor ez megtörtént, Mironescu leköszönt s ismét külügyminiszter lett Maniu kormányában.

A liberálisok Mironescu megbízatását ideiglenesnek mondják és kijelentik, hogy csupán néhány hónapos állapotról lehet szó, amely után rezsimváltozás következik. Ezért megtették a szükséges előkészületeket. — mondja az egyik liberális vezér információja — hogy a bekövetkező rezsimválság készen találja a liberális-pártot. A Vitorul leszögezi álláspontját, amely szerint

a helyzetet csak a parlament azonnali feloszlatásával és az új választások kiírásával lehet rendezni.

A Curentul cikket ír arról, mit követelt a

Maniu feltűnéstkelő beszéde a szenátusban

A mai nap legfontosabb politikai eseménye az a gyűlés volt, amelyet a nemzeti-parasztpárt képviselői és szenátorai ma este tartottak a szenátus helyiségében. Ez a gyűlés ugyyszólván a parlamentet jelentette, hiszen a parlament többségét alkotják a nemzeti-parasztpárti képviselők és szenátorok. Maniu nagy beszéde volt a gyűlés súlypontja és bár kizárták a gyűlésről az újságírókat, annak lefolyásáról, több érdekes részlet szivárgott ki a napvilágra. A gyűlés egyes momentumai különösen azért nagyfontosságúnak, mert annak hangulatából sokat kell következtetnie a kormánylistát összeállító párt-vezérlőbizottságnak, illetve Mironescu miniszterelnöknek.

Maniu egyenesen szenzációs kijelentéseket tett a legutóbbi napokban elterjedt ama hírekkel kapcsolatosan, amelyek a kormány válságát, azaz az ő lemondását azzal az ellentéttel magyarázták, amely állítólag a király és ő közötté támadt volna. Egyes körök, természetesen ellenzékiek, előszeretettel híresztelték, hogy amikor a király hazatért, az ő részéről ellentállásra talált volna.

Nyomatékkal szögezte le, hogy a híresztelések teljesen valótlanok

és ennek bizonyítékaként egy megtörtént esetet beszélt el. Amidőn ugyanis az uralkodó hazatért, gondoskodni kellett királyi méltóságának megfelelő lakosztályról, mert a királyi palotát a régensek foglalták el. Ő előbb bejelentette a király hazatérését, azután pedig a jogfolyto-

király Mironescutól. A lap szerint az uralkodó leszögezte, hogy a pénzügyi és hadügyi tárcát az általa megjelölt személyeknek kell adni, ezenkívül pedig az államtitkári állások számát háromra kell csökkenteni. A három megmaradt államtitkári állás a miniszterelnökségi, belügyi és munkaügyi. A lap szerint a besszarábiaiak késznek nyilatkoztak arra, hogy egy Mironescu-kormányt támogassanak, abban az esetben, ha ígéretet kapnak a besszarábiai érdekek fokozott védelme tekintetében.

Maniu Gyula jövő programjával foglalkozik a Cuvantul, amely szerint a lemondott miniszterelnök vasárnapig a fővárosban marad, majd Badacsonyba utazik. Itt azonban csak egy hétig marad, mert október 19-ikén Kolozsvárra utazik és ott fogadja a város meglátogatására érkező uralkodót. Október 20-ikán pedig Maniu Gyula külföldre megy három hónapos pihenésre.

nosságra való hivatkozással azt a kérést terjesztette elő, hogy engedjék meg a király letelepedését, majd a királyi palota átengedését kérte, de mindjárt fölajánlotta azt is, hogy amennyiben a régensek ezt nem teljesítik, úgy ő készséggel lemond a Cantacuzino-palotáról, amelyben a miniszterelnökség rezideál.

A lemondás igazi oka

Ezek a tények élenken igazolhatják azt, hogy szó sem lehet személyes ellentétéről és kijelentette, hogy

lemondásának kizárólagos oka csakis egészségi állapotának a megrendülésében kereshető.

A politikai élet harcmezéjének izgalms csatáiban meg tudta őrizni a nyugalmát, de az egészséget nem és orvosai a tartós pihenés megkezdését halaszthatatlannak jelentették ki.

Majd elmondotta, hogy ezelőtt három hónappal már egészségi állapotára való hivatkozással felmentését kérte a királytól, aki azonban azt akarta, hogy ő elnököljön a koronázáson és maradásra szólította föl. Engedett az uralkodó marasztalásának, a koronázás viszont elmaradt és az egészsége nem engedi meg, hogy továbbra is ellássa teendőit. Szabadságra nem akart menni, mert az volt a meggyőződése, hogy a miniszterelnök nem hagyhatja el a nehéz időkben a fontos kérdések megoldásánál helyét. Ezért inkább lemondott.

Négy szerelmes levél

[Kis történelem]

Az alábbi levél Kr. e. 1500 körül íródott valódi asszír képirással. A rajzokat sikerült megfejteni és így megállapíthatjuk, hogy minden ellenkező híreszteléssel szemben már a történelem hajnalán volt szerelem.

Drága Ninivém! Kelt levelem Kúroszban, ahol jelenleg Bel-Marduk vegyeskereskedésében vagyok alkalmazásban. Egyetlenem, te drága gyenge Hajnalom, szívem majd ketté szakad, hogy nem látom Iszisz istennőhöz hasonló arcodat. Imádatlagon gondolok rád és tegnap négy fehér kappant áldoztam fel Iszisz oltárán, hogy viszonlíthassalak. Ó tudom, hogy merészség ezt kívánni tőled, kinek orcája el vala rejtve a férfiszemek szennyes pillantása elől, de remélem, hogy a kappanáldozat kellő kihatással lesz jövőnkre, annál is inkább, mert 2x20 ezüstpénzt adtam érte. Egyébként holnap szabadságra megyek s felkereslek. Hogy találkozhatnék veled? Ami biztos, az biztos, itt küldök egy doboz álomport. Ezt Egyetlenem, keverd jó anyád és jó apád levesébe és míg ők mélyen alszanak, szőkj ki lakodból és jőjj le a rózsáligetbe, ahol ezer boldogság szivdobbanásával epedve és szerelmesen vár rád a te méltatlan hódoló, ki lábad porára sem méltó, a te hűséges Ramzeszed.

Az alábbi levelet Kr. után Scipio Africanus Minimus írta, aki egyike volt a római köztársaság legnőresebb gladiátorainak. Jellemző, hogy a rettenthetetlen hős is randevuért eszedett a viasztáblára itt leányban.

Szépéséges Tulliam! Most már a tizedik epistolát írom neked és tizedszer biztosítalak végtelen szerelemtől, de te még mindig nem nyitottad szóra rózsá-ajkadat. Pedig érted naponta százszor kockára teszem életemet az aréna véres kövei között. Mit kívánsz még!? Tegnap négy oroszánt és öt rabszolgát döntem le, hogy lásd ellenállhatatlan bátorságomat és hogy megpuhítsam szivedet. Nem, drága istennőm, nem fogok tágitani, ha kell még ezer csatába megyek érted, térdig gázolok a leölt ellenség vérében, de te az enyém leszel. Hallgass meg ő, te, ki a legszebb vagy a szépek között s enged meg, hogy remegő ujjaimmal csak egyetlen egyszer érinthessem tunikád szegélyét s akkor én leszek legboldogabb ezen a lapos földön! Holnap alkonyatkor ledöföm őreidet és felmászok erkélyedre, hogy lábad elé borulhassak. Közlöm még veled, hogy Marcus Commudust, aki péntek este a Circus Maximusban molesztált, ma reggel párviadatban megöltem. Charon legyen neki irgalmas. A találkozásig áhitattal gondol rád Scipiód.

A következő levél a középkorban íródott. A megsürgült pergamenten Keresztes Lovag Balambér szól szerelmeséhez:

Imádott Várhölgyem! Kelt levelem a Szentföldön, ahová azért jöttem, hogy babérokkal ékesen térhessek vissza hozzád. — A nagy harcokat a te színeidben vívtam meg és kardom sok pogány fejet ütött le, miközben a te nevedet sóhajtottam szomjas ajkam. Édes hóféhér Hölgyem, gondolsz-e rám, hű lovagodra, ha csendes estén kitekintsz a fellegvár magas ablakán? Látod-e őt, ki érted küzd és mint hős tér majdan vissza, hogy méltó lehessen habfelér kezre? Sóját küldi a légen át hű csatlósával a te kitartó lovagod Balambér.

sen habfelér kezre? Sóját küldi a légen át hű csatlósával a te kitartó lovagod Balambér.

Az utókor számára álljon itt egy levél a jelenből:

Kedves Palil Szót kell pukkadnom, ha arra gondolok, hogy tegnap este ismét leégettel. Azesz vagy! Részedre is megváltottam a mozijegyet és gondoltam, majd jó kicsokolózzuk magunkat a moziban, de te szokás szerint nem jöttél el. Még szerencse, hogy az Ernőbe bebotlottam és így nem vesztett kárba a jegy. Mozi után táncolni mentem Ferivel, akit felcsiptem a „Kék macska“ előtt. Persze te azzal nem igen törödsz, hogy Feri milyen szemtelenégeket sugdosott tánc közben a fülembé. Egy órákor felhóltam, félszíccesen kerültem haza, szerencsémre még a mama nem volt otthon, különben szemrehányást tett volna, hogy nem az új estélyi ruhámat vettem fel. Károly kísért haza, mondhatom, blőd egy pónem és naivista — egész uton az osztrák politikáról csacsogott.

Kedves Palim, még most az egyszer megbocsátok, de te, mint völgegyféléim (vagy mar meggondoltad?) igazán többet törődhetnél velem. Hanyagold már el azt a szöke kigyót, ki-vel tegnap kirándultál, mert a papa esetleg dühös lesz rád és leépit a hozományból.

Jössz holnap a kirándulásra? Kész az új motorbiciklim, ha akarod kiviszlek. Ugy-e etjössz egyetlenem? Ugy-e még szeretsz? Ne haragudj rám, a te kis bohó, csacska, de sikkes kis Ramonádra.

U. i.: Ja, csókollak ezerszer te drága pusi-kutyám. És légy szives egyszer már véglegesen jrd meg, elveszel, vagy nem?

Ófelségének régi munkatársát, Mihalachet ajánlotta. Az uralkodó azonban Mironescu mellett döntött.

Ebben nem szabad semmi politikumot keresni. Mironescu éppen olyan katonája a pártnak, mint bárki más. Ófelsége a parlamentarizmus rendíthetetlen híve és respektálja az ország többségének kívánságát, amely a párt uralmának kontinuitását és a programja megvalósítását kívánja. A királyt a párt hozta vissza az országba és az uralkodóval együtt akarnak dolgozni Románia boldogulására és jövője kiépítésére.

A király és a nemzeti parasztpárt

Ezután felsorolta az elmúlt napok fontos eseményeit és a kormány eredményeit. Vázolta a jelenlegi parlamentre háruló feladatokat, amelyeknek megoldása mulhatatlanul szükséges. Hatalmas lendülettel beszélt Maniu és szavai nyomán sokszor csattant föl a taps, villarzott föl az ováció, amely beszéde végével hatványozottan tört elő. Ebből a hangulatból kétséget kizárólag meg lehetett állapítani, hogy a párt két frakciója közötti nézeteltérések legfeljebb egyes személyeket érintenek, de nem nevezhetők általánosnak és

Maniu még mindig a régi népszerűséggel rendelkezik hívei körében.

A párt egysége teljes és a nézeteltérések hangoztatása jelenleg legalább is időszertei.

Maniu után Mironescu beszélt, aki ígéretet tett, hogy minden erejével azon van, hogy a király és a párt bizalmával folytassa a párt eddigi programja alapján a munkát. Mihalache azt hangoztatta, hogy a korona és a párt között a legteljesebb összhang uralkodik. A király azonosítja magát a párt gazdasági és pénzügyi politikájával.

Feltűnést keltett a gyűlésen, hogy azon a bessarábiai képviselők közül csak Pan Halipa jelent meg, ami azt a hitet keltette, hogy a tartomány képviselői közül többen ismét Stere mellett foglaltak állást és követelni fogják a pártba való visszatérését.

Vita a kormánylista körül

Amíg egyrésztől az a hír tartja magát, hogy Mironescu holnap reggel föltétlenül bemutatja az új kormány listáját az uralkodónak, addig késő éjszakai órákban érkezett bucuresti-i jelentések nem vélik valószínűnek azt, hogy a pártvezetőség még az éjszaka, éppen a szenátusi gyűlés miatt, megtudjon egyezni az egyes tárcák betöltésére vonatkozólag. A helyzet bizonytalansága folytán természetesen egymást érik a különböző kombinációk a kormány-lista kialakulását illetően.

Ma különösen az a lista keltett feltűnést, amely Popovici pénzügyminiszteren kívül egyetlen erdélyit sem említ.

Ez a tippelés semmiképpen sem tekinthető véglegesnek, amennyiben van ugyan egy megállapodás, hogy nincs pártfrakció, nincs erdélyi színezetű nemzeti párt és regáli parasztpárt, de ez a kimondott jelszó még nem tudott a szívek mélyéig hatolni. Még mindig fenáll a féltékenység a fontosabb pozíciók és különösen a miniszteri tárcák betöltésére vonatkozólag. A sokszor hangoztatott ellentétek ugyan, amelyek éppen a legkritikusabb időben jelentkeztek, nagyrészt eliminálódtak, mert a párt összetartása bebizonyosodott, azonban köztudomású, hogy a regáli színezetű parasztpárt január óta külön szervezkedésbe fogott.

Beavatott körök szerint az új kormány kialakulásában nem is lesz változás és Vaida, valamint Madgearu is megtartják tárcáikat.

Tárcacsere a hír alapján csak akkor lenne, ha Mironescu a miniszterelnökségen kívül nem vállalna tárcát. Ez esetben Vaida lenne a külügyminiszter s elsősorban vagy Junian, vagy Mihalache vennék át a belügyi tárcát, Másodszorban pedig Mirtot, vagy Camarasescut emlegetik Vaida utódjává.

Kényszerleszállást végzett Romániában a G. 38. óriásrepülő

Constanta környékén súlyos defektus érte a gépet — Nem tudja folytatni útját Konstantinápoly felé

Bucurestiből jelentik: A „G. 38” bucuresti-i látogatása után tegnap délután Konstantinápoly felé folytatta útját. Constanza környékén az óriásrepülő súlyos motordefektus érte, úgy, hogy Mamaia fűrdő mellett kényszerleszállást eszközölt. A pilóta nyomban

megállapította, hogy olyan motorhibáról van szó, amit nem lehet könnyen kijavítani. Nyomban táviratozott a dessauai Junkers-gyárhoz, ahonnan megfelelő pótszerkezeteket kért. Míg a szerkezetek megérkeznek, az óriás repülő utasai Mamaia fűrdőn szálltak meg.

Elutasította a tábla az aradi Lloyd-klub adófelelősségét

Érdekes ügyek a temesvári tábla előtt — A bíróság minden felelősséget elutasított — A tábla nem vette figyelembe, hogy a bevételek a bérlő jövedelmét alkotják — Egy megadóztatott ügyvéd, akiről kiderült, hogy orvos

TIMISOARA, október 9. A temesvári tábla felelősségi tanácsa Pavelescu táblabíró elnöke mellett egész sereg érdekesebb adófelelősséget tárgyalt le. Az egyik legkülönlegesebb ügy az aradi Lloyd-klub felelőssége volt, amely, mint ismeretes, 1865. óta áll fenn és eddig még sohasem volt megadóztatva. A múlt esztendőben, mint tudjuk, a Lloyd-klub 1.800.000 lejért házat vásárolt, amelyre 1.300.000 lejjel tartozik még ma is.

Erre az aradi adókirovó-bizottság 450.000 lej jövedelem után vetett ki adót a klubra, amely megfeleltette azt és az első fokon a bíróság redukálta a jövedelemmegállapítást 250.000 lejre és csak azután állapította meg az adót. A mai táblai tárgyaláson dr. Ligeti ügyvéd képviselte az aradi klubot s hivatkozott arra, hogy a játékok, amelyek valószínűleg a kivető-bizottságot megtévesztették, mint a kártya, billiárd, dominó, tulajdonképpen nem is a klub kezelésében vannak, hanem azok a bérlő jövedelmét alkotják. A tábla azonban mégis elutasította a felfolyamodást, még pedig azzal az indokolással, hogy a klubnak nem sikerült igazolni, hogy a játékok jö-

vedelme a bérlőt illetik. Ezzel a jögerős ítélettel elvi jelentőségű döntést hozott a tábla arra nézve, hogy

ezentul a klubokat is meg lehet adóztatni.

Ugyanez a tanács tárgyalta dr. Latia György perjámosi orvos felelősségi ügyét is. Az orvost 50.000 lej jövedelem után adóztatta meg és az indokolásban szószerint azt mondja a bizottság, hogy „miután Latia dr. ügyvéd és gazdag környék. van, tehát igen nagy jövedelme van.” Felelősségében Latia dr. azon az alapon kérte a kivétel megsemmisítését, hogy

ő nem is ügyvéd, hanem orvos.

A tábla azonban formahiba folytán elutasította a felelősséget, minthogy Latia dr. a határidőn túl adta be. Szatler Agoston dr. fogorvost 200.000 lej jövedelem után adóztatták és a felelősségében azt igazolta Szatler dr., hogy a kivető-bizottságban a hivatalos közegek mellett az ő érdekét egy kereskedő védte. A tábla azonban ezt a felelősséget is elutasította azzal, hogy ezt a kifogását mindjárt a kivetésen kellett volna felemlíteni.

Szigoru intézkedések a nyomor és a munkanélküliség leküzdésére

Tizennégy éven aluli gyermekek alkalmazása és a nyolcórás munkaidő tülépése tilos — Segélyt csak a városban élő munkanélküliek kapnak — A munkanélküli köteles minden munkaalkalmat elfogadni. A kolozsvári szociáldemokraták követelése

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium körrendeletet adott ki a munkanélküliség csökkentése érdekében. A rendeletben elsősorban a munkaszüneti és a kiskorúak alkalmazásáról szóló törvények szigorú betartását írta elő, miután ezzel megakadályozható a leépítés.

Tizennégy éven aluli gyermekek alkalmazása, valamint a nyolc órai munkaidő tülépése szigorúan tilos.

Ha egy vállalat kénytelen elbocsátani munkásait, úgy elsősorban a külföldi állampolgárságu munkásokkal kell megkezdnie a leépítést.

Ezután a munkanélküliek segélyezésére vonatkozó rendelkezések következnek. Bizottságot kell alakítani az egyes városokban a munkanélküliek segélyezésére. A bizottság tagjai: a polgármester, a munkaügyi felügyelő, a megyei választmány elnöke, iparügyi felügyelő, rendőrkvesztör, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a Mezőgazdasági Kamara elnöke, az ipartestület elnöke, a munkások delegátusa, a Siatul Negustoresc reprezentánsa, valamint az egyes jótékony egyesületek vezetői.

A városházán külön hivatalt létesítenek a segélyezés irányítására és összeírják a tényleges munkanélkülieket.

A munkaügyi minisztérium azt ajánlja, hogy

az egyes vállalatok munkásonként két lejt és az egyes dolgozó munkások hetenkint két lejt áldozzanak erre a célra. A városokban nem segélyezik azokat, akik a téli időszakban jöttek be a falvakra, hanem visszaszállítják őket illetőségi helyükre. *Kizárólag a helybeliek relettálhatnak egy-egy városban munkanélküli segélyre.*

Ezzel szemben a munkanélkülieknek kötelességüké kell tenni, hogy minden kínálkozó munkaalkalmat fogadjanak el.

A segélyalap megnöveléséhez a minisztérium, város és megye megfelelő szubvencióval járul hozzá.

Kolozsvárról jelentik: Ma délután a szociáldemokraták gyűlést tartottak, amelyen a következő határozatot hozták: A romániai szociáldemokrata párt követeli a hadügyi kiadások csökkentését s ezzel arányosan a munkanélküli segélyek emelését. A progresszív adózás bevezetését és azoknak az adómentességét, akik évi 60 ezer lejnél kisebb összegű jövedelemmel rendelkeznek. Pénzintézetek alapítását, amelynek segítségével a középosztály olcsó kölcsönöket kapjon. A párt ezenkívül követeli a közmunka azonnali beállítását és a külföldi munkások beözönlésének megszorítását.

Chlorodont

Chlorodont-fogpaszta, -fogkefe és szájviz mindenütt kapható.

a nagyszerűen üllő borsmentás fogpaszta

megszünteti a kellemetlen szájizagot

Mielőtt a függöny szétlibben...

Bemutatjuk a színtársulat új tagjait — Megismerkedés Agoston Babával és Keleti Árpáddal — Primadonna, akit medikának készült — Kár, hogy Keleti nem diplomata — Bonviván, akit a gazdag párti helyett a színpaddal jegyzi el magát

Az elv érvényesült: a színtársulat csaknem teljesen új erőkből áll. A főbb pozíciókba kizárólag friss nevek kerültek. Az aradi közönségnek sok új színésszel és színésznővel kell megismerkednie majd az első előadásokon. A kikeret lát már itt-ott, a korzón, kávéházban, de kilétükről nem sokat tud. E cikkben a közönség segítségére leszünk és a debütüknek elébe-vágva, közelebb hozzuk őket. Az operett-együttes két tagjának bemutatása következnek alant. Az egyik Agoston Baba, a másik Keleti Árpád. Szerepkörök: primadonna és bonviván. A színtársulat egyik primadonnája és egyik bonvivánja.

AGOSTON Baba. Bent, a színpadon, éppen a Victoria próbája izzott, amikor idejéből öt percre bejelentettem igényjogosultságomat. Pihegve-lilhegve jön ki a folyosóra. Haja csapzott, arca majd kiesattan, homlokán gyöngyözik a verejték. Legyezi magát és egy pillanatra pardon-t kér. Elfordul és valóban csak egy pillanat telik el. Fésülje puhán suhan a hajában, puderdobozkaja finoman pattog... s mikor Agoston Baba ismét szembe néz velem, érdekes arcán nyugalom ül. Mélytűzű pillantással várja a fregolizmus hatását. Meg kell hagyni, az gyorsan ment. Mint ahogy gyorsan ment azoknak az adatoknak a feltárása is, amelyek a megismeréséhez szükségesek. Tehát:

— Erdély szívéből származom, kínkes Kolozsvárról. Én ama színésznők közé tartozom, akik álmodni sem mertek arról, hogy valamikor rálépnek a világot jelentő deszkákra. Orvosnövendék voltam, eltökélt szándékom volt, hogy diplomás pályára lépek. Gyógyítani akartam, segíteni embertársaimon, irt osztoogatni. Közben pedig templomokban énekeltem. Iskolázatlan, de friss, üde hanggal egyházi énekeket fújtam, mig nem egyszer kezdtem rendszeresen tanulni egy kolozsvári énektanártól. Rövid ideig Izsó Miklós színiiskolájában szittam magamba a színpad tudományát. A színiiskola azonban szűk keret volt számomra. Éreztem, hogy csak gyakorlat kell nekem és kapóra jött dr. Ferenczy Gyula ajánlata, aki leszerződtetett. Mindjárt primadonnának és első fellépésem Székelyudvarhelyen történt meg, az Annabál primadonnaszerepében. Esztikében.

Azóta öt esztendő telt el. Belekerültem a színészet sodrába, kimentem az országból. Át Csehszlovákiába, ahol legutóbb Ruszinszkóban működtem. Ugy érzem, itt lettem azzá, akit vagyok. Itt arattam az igazi, szép sikereimet, amelyek között nagyon büszke vagyok két operaszereplésemre, az Eladott menyasszonyban és a Parasztbecsületben. Amikor ilyen-méltó szerepeket alakított, érzem, hogy érdemes volt az orvosnövendéknek lemondani a diplomás pályáról és ha már gyógyulást nem nyújthatok, legalább a színpadon próbáljak olyat adni a közönségnek, ami átvitt értelemben felér a gyógyírral, igaz művészettel fejejtetni akarom az élet ezernyi buját-baját.

Ezt a szép diktációt sugó nélkül vágta ki, de a következő pillanatban már a színpadon sugó után mondotta Ach Wong kínai leány mondókáját.

KELETI Árpád. Ha valaki alaposabban szokta végigbongászni a budapesti lapok színházi rovatát, az a múlt hét keddjén megjelenő lapokban, de az egyik hétfői újságban is feltűnően meleg sorokat talált egy beugró színésznőről, aki a Victoria vezető férfi szerepét vállalta ugyszólván minden próba nélkül a Király Színház színpadán. A színészt Keleti Árpádnak hívták. Ugyanaz a Keleti Árpád, aki az aradi színház bonvivánja és aki itt áll előttem az emlékezésbe visszakutatás arckifejezésével, hogy ismerkedésre elmondjon egyet-mást magáról. Amellett, hogy örvendetes az a tény, hogy bonviván, sajnálatos, hogy nem államférfi. Mert nagyon kellemes nyilatkozó lenne, aki szívesen, sőt avatottan beszél arról, ami bennünket érdekel:

— Budapesten zeneakadémiát végeztem és az operaszakra készültem vasbuzgalommal. Amiut az ilyenkor szokás, szülem színészi pályamódomról nem akartak tudni, ellenben an-

nál inkább egy jó partiról, akit ki is néztek és minden tiltakozásom ellenére össze akartak esketni velem. Már láttam, hogy itt nem marad más hátra, mint a szökés. Pozsony volt a menedékhelyem, ahová szerződésbe mentem. Egyszer szülői hatalom vissza is vitt Budapestre, de én ismét a szökéshez folyamodtam. A szüleim megunták ezt az egyhangú játékot és az enyém maradt az utolsó szó. Pozsonyban maradtam. És a gazdag, de annál csunyább menyasszony helyett a színpaddal jegyeztem el magam. Cigánybáró, Parasztbecsület, Bajazzók, Bohémélet, Rigoletto voltak a nevezetesebb operastációm és ekkor még semmi közöm nem volt az operetthez.

Az operettel való tartós viszonyom Pécsen kezdődött, ahova később kötött szerződésom. Az eredeti bonviván — hogy ugy mondjам — megbukott és a Pillangó főhősnagy férfi főszerepét rámosztották. Az operett térre való elkalandozásom eredménye az lett, hogy bonvivánom avanszáltam és azontúl

A lajzi gyilkosság miatt veszélyben az osztrák követség budapesti épülete

Az áldozat férje kártérítési pert indít az osztrák állam ellen — A gyilkosság bűnperének mai tárgyalása — Egy fogorvos szerepe, aki a betegek egészséges fogait huzta ki

BÉCS, október 9. A lajzi gyilkosság ügyének mai tárgyalásán a tanuvallomásokra került a sor. A tanuvallomások során kihallgatták a meggyilkolt nő férjét, Fellner Andrást is. Egyes értesülések szerint Fellner elhatározta, hogy ügyvédje útján keresetét indít az osztrák állam ellen egyrészt a letartóztatásából származó károk miatt, másrészt, hogy felesége bűnügyi letétben lévő vagyont megkapja. Minthogy az osztrák állam egyetlen vagyona Magyarországon a követségi épület,

ha Fellner keresetét Magyarországon indítja, úgy annak megnyerése esetén az épületet le akarja foglalni.

A mai kihallgatáson megjelent Hohn budapesti tanu is, aki elmondotta, hogy Fellner András Fellner Katalint 1926-ban neki menyasszonyként mutatta be. Fellner elmondotta akkor, hogy meny-

Szegedre, Kassára, ismét Pozsonyba, Ujpestre, Brassóba és Marosvásárhelyre már mint bonviván szerződtem. Most vasárnap volt egy hete, hogy beugrára a pesti Király Színházban játszottam a Victoria férfi főszerepét és hivalkodás nélkül mondhatom, hogy, ami ritkaság számba megy ott fenn, a lapok fölfigyeltek a fellépésemre és a legnagyobb dícséret hangján nyilatkoztak rólam, egy egyszerű délutáni előadás bonvivánjának beugrásáról.

Keleti Árpádról kell még tudni azt, hogy tul a színészi lelkiismeretességen, megkapóan önfeláldozó is. Szegedi szerződése alatt történt, hogy egyszer Nádor Jenő vendég szereplését hirdették. Ő éppen az első előadás reggelén vesohomokból kifolyólag olyan rohamot kapott, hogy mentők szállították a kórházba. Nádor viszont lemondotta a fellépést és az előadást meg kellett menteni. Rá haradt ez a feladat. Vesohomokos fájdalommal. De megtette. Az előadás minden jelenés után összeesett, azután injekciókat kapott és így játszott tovább. Előadás után vissza kellett szállítani a kórházba. Másnap ujra kezdődött az egész, sőt az első két napnak volt egy harmadikja is. Három napig mentők kocsikáztatták az előadás előtt és után. Hát ilyen önfeláldozó ember ez a Keleti Árpád, lelkes, komoly színész, azok közül, akikre Aradon nagy szükség van... (Tarián.)

asszonya igen gazdag, míg az asszony egyizben arról számolt be neki, hogy férjének 15 ezer lírát adott egy szálló-almanach elkészítésére. A tanu ehhez a vallomáshoz hozzáfűzte még azt is, hogy a házastelek között gyakran voltak veszekedések és tudtával a vitát mindig az asszony provokálta, aki szemrehányásokat tett férjének, hogy csak kenyél és a pénzt költi. Ezután azokat a tanukat hallgatta ki a bíróság, akik Fellner Katalin holttestét megtalálták. A rövid ideig tartó tanuvallomások után Reissberg fogorvos kihallgatására került a sor, aki a fogakról megállapította az áldozat személyazonosságát. A védelem megbízhatatlansági indítványt tett a fogorvos ellen, miután az éjjel-nappal a kávéházban van, rendetlen életmódja következtében már többször tévedett, betegének egészséges fogait huzta ki és ezért nem lehet megbizni szakvéleményében.

Megölték a „falurosszát” — az aradi törvényszék felmentette a gyilkost

A védő bebizonyította, hogy tettét önvédelemből követte el. Sis Péter kuvini földesgazda a vádlott, akit megölte régi haragosát

ARAD, október 9. Az aradi törvényszék büntetőbírósa ma tárgyalta Sis Péter kuvini földesgazda gyilkossági bűnügyét. Sis Péter, mint emlékeztetés, ez év május 4-én revolverével agyonlőtte egyik régi haragosát Siclovan Györgyöt, akivel régi idő óta perben is állott. Siclovan György verekedős természetű legény volt és réme a községbelieknek. Sis Pétert is megfenyegette még a múlt évben és ezért Sis fel is jelentette Siclovant az aradi járásbírósnál. Május elején tárgyalták volna az ügyét, de a tárgyalás előtti napok egyikén Siclovan és fivére megszöktették az uccán Sis Pétert, kit felkértek, hogy menjen el velük Sarb Constantin községi bíróhoz egyezkedni, hogy a tárgyalást ne kellessen megtartani. Sis szívesen követte a Siclovan fivéreket, de az egyezés nem sikerült és a békét nem tudták nyelbeütni.

Sis békésen távozott el a községi bíró házából, de alig tett néhány lépést, utána szaladt Siclovan. Nem tudni mi volt köztük, azt sem, hogy mit kart Siclovan az ellenfelétől, egyszerre csak revolverlövést hallottak a környékbéliek és mire az uccán összeszaladtak az emberek, Siclovan véreből fetrengett és Sis Péter kezében még ott füstölgött a revolver. Siclovan meghalt, míg Sis Péter az aradi ügyészség fogházába került. A tárgyaláson a bíróság egész sereg tanut hallgatott ki. Miclea

Sever dr., volt országgyűlési képviselő, Sis Péter védője mesteri módon igazolta a védelem tanuival védenca jogos önvédelmet. Bebizonyította, hogy Siclovan falurossa volt a kis hegyaljai községnek, aki támadó szándékkal szaladt Sis Péter után, mert amikor összeesett, ott találták a keze mellett a földön zsebkését. Azt is sikerült még igazolnia, hogy ezt a kis zsebkést Siclovan fivére felkapta a földről és elhajtotta, hogy a hatósági szemle résztvevői meg ne találják.

A vádhatóság viszont azt kifogásolta, hogy még az esetben is, ha Siclovan tényleg zsebkésével támadta meg ellenfelét, annak még mindig nem kellett volna használni a revolverét, mert a kés kicsiny volt, alkalmatlan arra, hogy vele embert lehessen ölni. Ezzel szembe azonban Miclea dr. mégis kérte védenca felmentését mert tudva, hogy Siclovan veszedelme verekedő, érthető, ha revolverét előrántotta és még ha jogos védelmének félelemből való túllépése is történt, akkor sem lehet megbüntetni cselekedetéért.

A bíróság későn déután hozta meg a döntését, melyben megállapította a jogos önvédelmet és Sis Pétert dr. Miclea védelme alapján felmentette a vád alól és azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.

Az iparosvezetők is megjelennek a kereskedők vasárnapi gyűlésén

A gyűlés egy S. O. S.-kiáltás lesz.

Az Aradi Kereskedelmi Testület vasárnap délelőtt tartandó nagygyűlésén ezuttal együtt lesz a város egész kereskedelmének és iparának a képviselője, a legkisebbektől a legnagyobbakig. A közgazdasági nyomoruság elérte azt a fokot, ahol nincs többé érdekülönbség iparos és kereskedő, nagyvállalkozó és kisember között, nincs többé szó részletkérdések vitatásáról, meghatározott érdekviverekedéséről. Egyetlen megállapítás a célja a gyűlésnek: nem megy tovább. A magángazdaság nem bírja tovább a közterheket. Az eddigieket sem. És annál kevésbé újakat.

A gyűlés egy nagy S. O. S. kiáltás, aminthogy az lesz a 19-iki nagyenyedi szövetségi kongresszus is, akárki lesz a kormányon, aziránt, hogy le kell venni a terheket, mert különben beteljesedik az összeomlás. A gyűlésen Domán Sándor fog elnökölni. Részt vesznek azon a különben külön egyesületben is megszervezett kiskereskedők is és az ipari élet szervezeteinek meghívott képviselői. Tárgyalásra kerülnek az összes égető gazdasági és pénzügyi bajok és külön a tervezett kereskedő nyugdíjintézet kérdése is. A gyűlés kezdete feltizenegy óra, helye a Kereskedelmi és Iparkamara nagyterme.

Ennek az egyedülálló TEA-márkának

már a meggilluntása is, valamint a finom illata, amely a teaseséséből kipárollog, jóérzést okoz, továbbá jövődö élvezetek reményében kellemes érzést kelt.

A körültekintő háziasszony gondoskodik a test és szellem felrissítéséről, akinek az asztalán naponta ott van a

HORNIMAN'S TEA

A magyar nyelv-rendelet csak Aradra vonatkozott

Marinescu belügyi államtitkár nyilatkozata — A belügyminiszter válaszolt a városi tanács kérdésére — Ez a válasz azonban elvi jelentőségűnek tekinthető

Az erdélyi városok magyarsága körében általános meglepedést keltett az a belügyminiszteri rendelet, amely megengedi, hogy a magyarlakta városokban a városi tanácsban magyar nyelven is fel lehet szólni. Megírta az Aradi Közlöny annakidején, hogy ezt a rendeletet Aradváros vezetőségének felterjesztése provokálta. Mint a bucaresti-i jelentések mondják, ez ügyben ma érdekes nyilatkozatot tett Marinescu belügyminiszteri vezértitkár. Az újságírók felkeresték a vezértitkárt s megkérdezték, vajjon rendelete érvényes-e az ország valamennyi kisebbség lakta városában. — Marinescu vezértitkár válaszában közölte,

hogy

az Aradra küldött rendelet csupán válasz volt Lulai Cornel dr. aradi polgármester kérdésére.

A vezértitkár kijelentése semmit sem változtat a helyzeten, miután az Arad ügyében hozott döntés elvi jelentőségűnek tekinthető és egészen természetes, hogy más városok hasonló kérdésére a válasz ugyan az kell, hogy legyen. Így mindenképpen Aradváros szerezte meg az összes erdélyi városok magyarsága részére most már hivatalosan is azt a jogot, hogy a tanácsüléseken magyar nyelven szólalhatson fel.

A kormány lemondását követelik Magyarországon

Bethlen miniszterelnök egyik beszédének következménye — A kormány lapjai szerint, október 20-án Bethlen nagyszabású expozét tart

Budapestről jelentik: Bethlen gróf miniszterelnöknek a felsőház és a parlament agrárblokkja előtt tett legutóbbi beszédével kapcsolatban, az ellenzéki lapok azt írják, hogy az a helyzet súlyosságának teljes beismerése. Az Esti Kurir szerint ezután a nyilatkozat után, a kormánynak távoznia kellene. A lapban egyébként a főbb ellenzéki politikusok meg-

szólalnak a beszéddel kapcsolatban. Közülük Friedrich István új választás kiírását is sürgeti. Ezzel szemben a 8 Órai Újság és a Magyarország azt hangoztatják, hogy meg kell várni október 20-át, amikor Bethlen gróf az egységes párthoz nagyszabású expozét mond, ami megnyugtatja a közvéleményt.

Draghiciu volt aradi rendőrkomisszárt nyolchónapi börtönre ítélte a bíróság

A vád szerint zsarolt és hamiskártyástól részesedést fogadott el Draghiciu — A vád egyes tanui kedvezően vallottak a vádlottra — Nyolchónapi súlyos börtön és háromévi hivatalvesztés — Az elítélt felebbezett

Zsufolt tárgyalóterem hallgatta ma végig Draghiciu Constantin volt aradi rendőrkomisszárus bünperét. Már tíz óra is lehetett, amikor Popescu tanácselnök sorra vette a rendőrkomisszár évek óta huzódó ügyét. A vádat Popoviciu ügyész képviselte. A volt rendőrkomisszár védelmét Pausesi Miklós aradi ügyvéd látta el. Nyomban a tárgyalás megnyitása után a bíróság megállapította, hogy a vádlott és tanúk megjelentek és így a főtárgyalást meg lehet tartani.

Popoviciu ügyész több pontban foglalta össze azokat a vádakokat, amelyek miatt Draghiciu rendőrkomisszárt az igazságszolgáltatásnak felelősségre kellett vonni. A vádirat szerint a rendőrkomisszár 1927. és 1928. években, nyolc hónapon keresztül az aradi pályaudvaron teljesített szolgálatot. Egy alkalommal megcsipte Weisz Albert aradi lakost, amint az állomáson kártyázott és hamisan játszott. Örizetbe vette, majd később, a vád szerint, megfelelő pénzügyi ellenében szabadon engedte, sőt osztotta a kártyanyereségben, társas viszonyba lépett Weisz Alberttel, amennyiben az állomásépületben bazar megnyitására szerzett engedélyt. A vádirat arról is beszámol, hogy Draghiciu 140 ezer lej kapott Weisz Alberttől.

Más alkalommal a rendőrkomisszár házkutatást tartott Codrean Soma vendéglő

szolgánál, akinek nagyobb mennyiségű külföldi cigarettát talált. Draghiciu örizetbe vette a szolgát, majd megint később, a vádirat szerint, 2000 lej ellenében szabadon engedte. Cocub Saladie postás egy Amerikából érkezett levélből ötven dollárt vett ki. Draghiciu vezette be a nyomozást. Házkutatást tartott a postás lakásán és ott meg is találta az ötven dollárt, azonban azt nem szolgáltatta be a hatóságoknak, hanem beváltotta és elköltötte.

A vádirat felolvasása után Draghiciu rendőrkomisszár lépett a bíróság elé, hogy elmondja védekezését. A rendőrkomisszár, akit a foglalkozási eljárás során felfüggesztettek állásától, védekezésében elmondotta, hogy a vádirat egyik pontja sem felel meg a való tényállásnak. Weisz Alberttel semmiféle összeköttetésben nem állott és bosszu művének minősítette az ellene folyamatba tett eljárást.

A bizonyítási eljárás során kihallgatta a bíróság Weisz Albertet, aki elmondotta, hogy egy alkalommal megjelent a lakásán Draghiciu és ajánlatot tett, hogy szemet huny, ha az állomás épületében kártyázik, de csak abban az esetben, ha a nyereséget megosztja vele. A törvényszék a továbbiak során kihallgatta még a vádiratban szereplő terhelő tanukat, akik azonban kedvező vallomást adtak le. Ezen vallomások szerint Draghiciu rendőrkomisszár nem követett el hivatali minőségében olyan visszaéléseket, amelyekért felelősségre lehetne vonni.

Popoviciu ügyész vádbeszédében Weisz

Albert koronatanu vallomására támaszkodott és ennek alapján súlyos büntetést kért a hivatali kötelességéről megfélemlített rendőrkomisszárra, annál inkább, miután az ilyen visszaélések az állam presztízisének rovására is esnek. Pausesi Miklós védő hosszas védőbeszédében Weisz Albert koronatanu vallomásának hitelét kritizálta és arra kérte a bíróságot, hogy az ítélethozatalnál ne vegye figyelembe Weisz vallomását, mert erre egy hatósági emberrel szemben ítéletet alapítani nem lehet.

A bíróság ezután visszavonult. Egy óra tanácskozás után nyitotta meg ismét a főtárgyalást az elnök, hogy kihirdesse az ítéletet. A bíróság mérlegelés tárgyává tette a koronatanu vallomását és ennek alapján Draghiciu Constantin rendőrkomisszárt nyolc hónapi börtönre és három évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet ellen úgy a rendőrkomisszár, mint védője fellebbezést jelentett be.

Magyar győzelem Kisperegen

A temesvári kormányzóság jóváhagyta a kisperegi tanácsválasztást

Ma foglalkozott a temesvári kormányzóság mellett működő revíziós bizottság a kisperegi választások ügyével. A választásokon a magyar jelöltek győztek és a Magyar Párt listáján bejutott a bíró, a törvénybíró és a községi pénztáros, valamint tíz tanácstag, míg a nemzeti-parasztpárt jelöltjei közül ketten jutottak be a tanácsba. Az elsőfokú felebbezést a megyei permanens-bizottság tárgyalta le, amely jóváhagyta a választás eredményét. Ma a revíziós bizottság ugyanezt a döntést hozta és így a kisperegi választás jogerős lett.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órakor.

CENTRAL: A NÉGY TOLL. Az angol gyatmái katonaelvből vett kép, eddig még nem látott méretű vadállat jelenetekkel. Főszerepekben: Richard Arlen, William Powell, Clive Brook és Fay Wray. Az előadások megkezdésekor az ajtók lezártnak.

SELECT: S O S. Szenzációs dráma. Főszerepekben: Liane Haid, Gina Manes és Alfonz Fryland.

ELITE: Ma utoljára. AZ ELTÜNT VÉGRENDELET. Nagystílusú kalandordráma. Főszerepekben: Carlo Altani.

GRADISTE: Utoljára 7 és 9 órakor. KI A LEGÉNY A CSÁRDÁBAN. Amerikai vígjáték. Főszerepekben: Josephine Dunn, Karl Dane és George K. Arthur.

H I R E K

Dr. Barabás Béla felhívása
az aradi és aradmegyei magyarsághoz
Tudomásul

Ismételve felkérem az aradi és aradmegyei magyarságot, sziveskedjenek legkésőbb október 12-ig nálam, vagy a Magyar Párt irodahelyiségében a szatmári országos magyar nagygyűlésre jelentkezni, azért is, mert intézkedünk, hogy egy kulturális bizottságban, mint a nagygyűlésen tárgyalassék az aradi román káth. gimnázium nyilvánossági jogának sérelmes és igazságtalan megvonása.

A nagygyűlés október 26-án, vasárnap lesz Szatmár városában, a szatmári Iparos-otthon nagytermében. A jelentkezők megbízó levelet kapnak mint felhatalmazott kiküldöttek, aminek alapján felszólalási és szavazati joguk van.

Együttes indulás Aradról október 25-én délelőtt 9 óra 40 perckor Nagyváradra. Innen 3 óra előtt tovább utazás gyorsvonaton és Szatmárra megérkezés esti 6 órakor, ahol karszallagos rendezők várják az érkezőket, akik kiosztják a szállásjegyeket s kocsin vagy autón lakásukra kísérik a vendégeket. Akik részt akarnak venni az október 25-én szombaton megtartandó szakosztályi üléseken, azok egy nappal előbb, már 24-én, pénteken utaznak. Mindenki a saját költségén utazik.

A szatmári rendezőség gondoskodik arról, hogy azok, akik nem fognak szállásadóiknál étkezni, a városban lévő vendéglők és társas-körök éttermeiben mérsékelt áru kiszolgálásban részesüljenek. A nagygyűlés befejezése után a Pannónia (Dacia) éttermében társasbéd lesz.

A szatmármegyei és szatmár városi tagozatok a nagygyűlés napjának estéjén fél nyolc órai kezdettel a városi színházban kulturesztélyt rendeznek, amely után a Pannónia termében, valamint a polgári, társaskörben táncmulatság lesz.

Aki valami közelebbi és részletesebb felvilágosítást óhajt, az forduljon közvetlenül a szatmári tagozat elnökéhez, Sárközi Lajos re. lelkész urhoz, kinek címe: Satu-Mare (Szatmár) Strada General Christescu No. 2.

Ismételve kérem az illetőket, sürgősen jelentkezni, mert október 13-án a megjelenők neveit a szatmári rendező-bizottság elnökéhez postán továbbítani kell.

Arad, 1930. október 9-én.

Dr. Barabás Béla,
az aradi és aradmegyei Magyar Párt
elnöke.

— Időprognózis. Változókonv, szeles, hűvös idő várható, egyes helyeken esőkel.

— Élethelép az angol-román kereskedelmi szerződés. Holnap lép életbe az angol-román kereskedelmi szerződés, mely különösen Kanadát illetőleg tartalmaz kedvezményeket.

— A német Reichsbank kamatlábemelésé. A német Reichsbank a kihelyezési kamatlábat 3-ról 4 százalékra, míg a lombard-kölcsönök kamatját 5-ről 6 százalékra emelte fel.

— Zavoral abbé, a nagy románbarát, október 16-án érkezik Bucurestibe, majd innen Kolozsvárra utazva, részt vesz az ottani egyetem ünnepségein, ahol ebből az alkalomból diszduktorra fogják avatni.

— A Prágából kitiltott német filmek miatt nagy károk érték a filmkölcsönzőket. Prágából jelentik: A prágai mozikat és filmkölcsönzőket az ucca terrorja és a kiküszöbölt német filmek hiábavaló lekötése miatt, hatalmas károk érték. A legszebb német hangosfilm cseh-szlovákiai kölcsönzéséhez azt a feltételt fűzték, hogy az előbb Prágában legyen bemutatva. A német hangosfilmvállalat kikötése most nem valósítható meg. Egyetlen filmkölcsönző több, mint 32 millió csehkoronát veszített német filmeknek előre történt lekötésén.

— A baptisták köszönete. Ma megjelent az aradi megyeházán a romániai baptisták képviselője és köszönetét fejezte ki Marsieu Iustin dr. prefektusnak, valamint Lutai Cornél dr. polgármesternek azért az előzékenyséért, amelyet a most lezajlott baptista kongresszus iránt tanúsítottak.

Negyvennyolc koporsó a parlament
csarnokában
Az első krizantém-koszoru az R. 101. áldozatainak ravatalára — A léghajó tul volt terhelve és ez okozta a katasztrófát — „A repülőgépe a jövő” —

Londonból jelentik: A légi katasztrófa áldozatainak holttesteit ma éjjelkor átszállították a parlament Westminster csarnokába, ahol hatalmas emelvény van felállítva és rajta borborkárpittal bevonva 48 ravatal. A koporsók körül egy repülőtest és hat közlegény örködik: A Beauvaisban elhunyt Church mérnök holttestét sietve szállítják el Franciaországból, hogy társaival együtt temethessék el. A gyászcsarnokot már elborította a rengeteg virágkoszoru. Legelőször egy névtelen virágárusnő óriási krizantémkoszoruja érkezett meg.

Az angol légi haderő hivatalos lapja azt írja, hogy a katasztrófa semmiesetre sem tulajdonítható tűznek, vagy valamilyen szerkezeti hibának, hanem annak, hogy a léghajó túl alacsonyan repült és nem tudott felemelkedni, tehát nyilván túl volt terhelve. Ebből a katasztrófából leszűrt tanulságok — írja a lap — megváltoztatják Anglia légügyi politikáját, mert az R. 101. úgy is csekély hasznos terhet vitt. Ilyenformán megállapítható, hogy a léghajó elérte fejlődésének határát és a repülőgépek a jövő.

Megrendítő öngyilkosság történt Aradon

Szücs Gábor nyugalmazott vármegyei alispát felakasztotta magát — Amikor felfedezték, még élt, de a szomszédok nem akarták levágni a kötélről — „Meg kell várni a hatóságot” — Mire megérkezett, Szücs Gábor halott volt

Ma délben a Calea Saguna 23. számú házában öngyilkosság történt. Szücs Gábor 72 esztendő nyugalmazott vármegyei irodai altiszt fölakasztotta magát és meghalt. Reggel 9 óra tájban felesége eltávozott hazulról és a piacra ment, hogy férje kérésére egy erőleveshez szükséges zöldségmennyiséget vásároljon be. Amint az asszony eltávozott, Szücs Gábor előkészületet tett öngyilkossága elkövetéséhez. Az ajtó melletti szegre kötelet erősített, amelyre hurkot formált és arra felakasztotta magát. Nemsokára hazatért a felesége és amikor a lakásba be akart menni, megdöbbenve tapasztalta, hogy az ajtót nem tudja benyitni. Egy kis részen át betekintett és ekkor rémülten látta, hogy férje mozdulatlan teste az ajtóra nehezedik, ezért nem tud bemenni a lakásba.

Az asszony sikoltozni kezdett, a szomszédok összeszaladtak akiket megkért, hogy vágják le a férjét a kötélről. A szomszédok azonban nem akartak a tehetetlen öregasszony segítségére lenni és azt mondták, hogy amíg a

rendőrség nem jön, nem szabad semmihez sem hozzányulni.

Pedig ekkor még volt élet Szücs Gáborban és ha a kötelet elvágták volna, megmenthették volna az életnek.

Értesítették a rendőrséget, ahonnan Pascutiu dr. kerületi orvos társaságában Huiu komisár szállott ki. Ők már azonban csak a beállott halált konstatálhatták, de még ekkor is meleg volt Szücs Gábor teste, úgy hogy, ha a szomszédok az öngyilkosság felfedezésekor levágták volna a kötélről, nem halt volna meg. Megállapítást nyert, hogy Szücs Gábor betegsége miatt vált meg az élettől. Vízkórásban szenvedett, amely fájdalmasan kínozta. Ezenkívül kis vagyonszállal bírta, csekély nyugdíja volt és nem akart gyermekeire támaszkodni, pedig ők szívesen segítették volna. Az ügyesség tekintettel arra, hogy az öngyilkosság ténye kétséget kizáróan beigazolódott, megadta az eltemtetési engedélyt.

— Két belügyi vezérfelügyelő érkezik Aradra. Ma értesítés érkezett az aradi megyei prefekturára, amellyel közölték, hogy a jövő hét folyamán két belügyi vezérfelügyelő érkezik Aradra. Vararu vezérfelügyelő országos körutja során látogat el, hogy informálódjon az agrárproblema megoldása felől. Mindössze egy napig tartózkodik Aradon a vezérfelügyelő, aki informáltnál fogja magát az agrárügyekben. Peter Julian vezérfelügyelő ugyan csak a jövő héten érkezik Aradra és a megye költségvetését vizsgálja felül. A kormány ugyanis egységes típusú költségvetést állapított meg az összes megyék részére és a vezérfelügyelő hivatása lesz megállapítani, eléget-e a megye vezetősége a minisztérium kívánságainak.

— Aradiak előadása a Magyar Párt szatmári nagygyűlésén. Az Országos Magyar Párt Szatmáron tartandó idején nagygyűlésén az erdélyi magyarság főbb gazdasági problémáinak megvitatása során két értékes aradi előadás fog elhangzani. Az ipari ügyekkel kapcsolatban Reinhart Gyula a magyar iparososztály megszervezésének nagyon is fontos kérdéséről fog beszélni. Dr. Parecz Béla előadása pedig egy, már régen megoldást váró kérdést ismertet, amikor is a hiteléletet megbénító igazságszolgáltatási bajok tömegét vázolja fel.

— Váratlanul lemondott a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke. Budapestről jelentik: Belatiny Arthur, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, ma váratlanul lemondott és a ma délutáni teljes ülésen már nem vett részt. Utóda valószínűleg Eber Antal, az Olasz-Magyar Bank elnökgazgatója lesz.

— Elkobozták a Neue Freie Presse-t. Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse, a Neues Wiener Tagblatt és az Extrablatt mai számait az ügyesség, a Pabst őrnagyról közölt cikkek miatt elkobozták. Később a lapok megjelentek, miután a kifogásolt cikket kihagyták.

Természetes, hogy magyar uccaneveket alkalmazzanak Aradon

mondotta dr. Lutai polgármester — Megelégedést keltett a permanens-bizottság tegnapi határozata, Dr. Velcsov Géza alpolgármester nyilatkozata

Arad magyarsága körében általános meglepéssel fogadták a permanens-bizottság tegnapi ülésén hozott elvi döntést, amelyben a bizottság dr. Lutai Cornél polgármesterrel az élen elismerte a magyarság azon jogát, hogy magyar uccaneveket igényeljen. Széll Lajos dr. bizottsági tag részletes memorandumot nyújtott be a polgármesterhez, megjelölve azokat az uccákat, amelyek magyar nevekre átkeresztelhetők, anélkül, hogy az sértené a románok nemzeti érzését. Lutai Cornél dr. polgármester most tanulmányozza a kérdést és már a jövő héten sor kerül arra, hogy konkrét lépések történiének ebben a kérdésben. Felkérésük ma dr. Velcsov Géza alpolgármestert, aki a következőket mondotta:

— Jól esett a magyar bizottsági tagoknak a polgármester és a román tagok belátó állásfoglalása. Az ülésen Lutai dr. a maga részéről kijelentette, hogy egészen természetesen találja, miszerint uccákat nevezzenek el azokról, akik Arad multjában fontos szerepet játszottak. Így maga a polgármester mondotta, hogy Bemről és Dembinskyről feltétlenül uccát kell elnevezni. A magam részéről osztom Széll dr. álláspontját, hogy nemcsak az ujonnan megnyitott uccáknak adható magyar név, hanem más, közömbös jellegű uccák neveit is át lehet keresztelni magyar névre.

— Pénzügy és favállalat pöre. Az Arad-Csanádi Takarékszövetkezet, mint háztulajdonos és a Seidner-cég közötti perben, mint az utóbbi velünk közli, a bíróság kötelezte a felperest, hogy 30 nap alatt terjessze elő bizonyítékait az elhasznált fűtőanyagra nézve. A folytatógos tárgyalás március 26-án lesz.

LEGUJABB.

Elfoglalták Sao Paolot a braziliai forradalmárok

A felkelők megverték a kormánycsapatokat — Szünetel a táviró- és telefonforgalom

Londonból jelentik: A Chicago Tribune jelentése szerint, a husz braziliai szövetséges állam közül, kilenc a felkelők kezébe került. Rio de Janeirói jelemések arról adnak hírt, hogy az egész országban szünetel a telefon- és táviróforgalom és csak az állami táviratokat továbbítja a posta. Hivatalos híradások szerint, a főváros teljes helyőrsége, valamint a flotta is, teljesen a kormányhatalom pártján van.

Buenos-Airesből jelentik: A legújabb jelentések szerint Sao-Paolot a felkelők elfoglalták és mintegy 30 ezer főnyi felkelőből álló csapat vonult a kormány haderője ellen. Ellenőrizhetetlen hírek szerint, a felkelők megverték a kormányhatalom csapatait. Az argentinai jelentés továbbá arról is beszámol, hogy Bahia kikötőben a tüntetők több európai kereskedést megtámadtak és azokat kifosztották.

— **Abesszinia királya Vilmos excsászár hintáján.** Londonból jelentik: Abbis Abbesában, Abesszinia fővárosában, nagy előkészületek folynak az új uralkodó, Sas Stafari megkoronázására. A koronázásra megvásárolták Vilmos volt német császár koronázási hintóját és a volt osztrák császári istálló 6 hófehér párját. A koronázáson valamennyi nagyhatalom képviselve lesz.

— **Az aradi Mária-kongregációk Máriaradnán.** A jövő vasárnap az aradi női kongregációk indulnak Máriaradnára, hogy zarándoklatokkal befejezzék az idei szezont zarándoklatainak sorozatát. A zarándoklatot a kongregációk alapítója, dr. Monay Ferenc generális assistens és római magyar gyónató, valamint dr. Papsitny Bonaventura, a Leánykongregáció elnöke vezeti. Indulásuk különvonaton a hegyaljai állomásról reggel 6 órakor lesz.

— **Szerzői est az Iparos-Otthonban.** Az aradi Iparos-Otthon kulturális programja során, október 12-én, vasárnap este 9 órakor, a Kulturház színpadán, aradi szerzők közreműködésével, szerzői estet rendez. A szerzői esten dr. Vitosné Hunyadi Erzsébet, Lipovan Octav, Békefi Pál, Szántó György, Károly Sándor, Szegő Nándor, Ferenczy György és Pénczes P. Arturművel kerülnek előadásra, Bakó Lászlóné, Nógrády Böske, Mihalek Lujza, B. Szalai Aranka, Bodnár József, dr. Botis Aurel, Gellért Pál, Gaáli László és Diósi Lajos interpretálásában. Szólótáncosok: Ghionca Valeria, Friedmann Elza és Speranta, míg csoport-táncosok: Mikle Margit, Walkersdorfer Mici, Horváth Nusi, Fejes Méri és Böske. Műsor után tánc következik.

— **Szigoru törvények a bódítószerek üzérkedői ellen.** Budapestről jelentik: Az aqwerpeni rendőrkongresszuson, amely a bódító szerekkel üzérkedők utáni nyomozással foglalkozott, a budapesti delegátus azzal a meglepő bejelentéssel szolgált, hogy a kokaincsempészek és más bódítószerekkel üzérkedők megbüntetésére egy újonnan készülő törvény az eddiginél jóval szigorúbb büntetéseket tartalmaz. Míg eddig ezeket az üzérkedéseket vétségnek minősítették, az új törvény már az első ízben letartóztatott üzért csak vétségben ítéli el és 3 hónapi fogházra ítéli, a tíz éven belül elkövetett visszaesést már büntetnek minősíti és elkövetőjét legalább három évi börtönbüntetésre ítéli.

— **Boxkurzus. (Akadémia.)** A Pellegri-niféle vívóteremben október 15-ével, egy szakavatott és igen bevált box-kurzus (akadémia) nyílik meg (önvédelmi box, árnyék-boxolás, nők részére, ring- és verseny-boxolás), svéd gimnasztikával összekötve és az egész test szakaszrú fejlesztésével. Belratások délután 3—8 óra között naponta a vívóteremben.

— **Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleményei.** Értesítjük választmányi tagjainkat, hogy folyó hó 11-én, szombaton este 6 órai kezdettel választmányi ülést tartunk, melyen — tárgysorozat fontosságára való tekintettel — a választmányi tagok teljes számban való pontos megjelenését kérjük. Továbbá felkérjük özvegy Kolozsvári János Acsev nyugdíjast, Kovács Sándor volt MÁV váltókezelőt Szentleányfálváról, Volacsék Géza, Marinkás Imre és Király Antal CFR nyugdíjasokat, hogy nyugdíjuk ügyében sürgősen jelentkezzenek irodánkban. Az elnökség.

— **Egy budapesti detektív tragédiája.** Budapestről jelentik: Pataki József államrendőrségi detektívet megbízták, hogy a Párisi Nagyáruházban figyelje meg a vevőket, miután az áruházban tömegesen tűnnek el árucikkek. Ma délelőtt, hogy Pataki egy kofferrel akar távozni, gyanusnak találták viselkedését és ezért lefogták és felszólították, hogy a koffert nyissa ki. Pataki zavarba jött, de a koffert felnyitotta és abban több kisebb, az áruházból való, jórészt értéktelen árucikket találtak meg. A detektívet felvitték a rendőrségre, ahol az a hozzámintezett kérdésekre érthetetlen válaszokat adott. Az orvos megállapította, hogy elmebeteg. Beszállították az angyalföldi tébolydába. Patakin, aki az államrendőrség egyik legtehetségesebb detektívje volt a háboruban szerzett idegbaja hatalmasodott el.

A szovjet halállal fenyegeti a londoni és párisi követségeinek visszahívott tagjait

Káromhavi fizetést vagy haláltételt helyez kilátásba

Londonból jelentik: A Daily Mail rigai jelentése szerint a szovjet-kormány szigorú rendeletet adott ki, melynek értelmében a londoni és párisi szovjet-képviseltek negyven tagját azonnali hatállyal haza rendelte. Azoknak a követségi tisztviselőknak, akik a szovjet in-

tézkedésének eleget téve haza jönnek, az orosz kormány jutalomképpen három havi fizetésüket ígéri, míg azokat, akik a komintern rendeletének ellenszegülnének, a halálra ítéletet helyezi kilátásba.

Komoly irodalmi sikert aratott az aradi színház

Szabados Árpád darabjára prózai rendezőjének Szegeden bemutatott színműve

Budapesti is felgyűltek — Részt vett a premieren HEVESI SANDOR, a Nemzeti Színház igazgatója is — Budapesti lapvélemény a bemutatóról

Szabados Árpád, az aradi színtársulathoz szerződött prózai rendező, Asszony és a bolondok című színművét, amint meg is írtuk, kedden hozta színre a szegedi színház. Szabados Árpád bemutatott színműve kapcsán nem először szerepel a magyar irodalom nyilvánossága előtt. Egyik történelmi drámáját a budapesti Nemzeti Színház is elfogadta előadásra és annak idején nagy feltűnést keltett, hogy az erdélyi színjátszás berkeiből hirtelen olyan izmos tehetség bukkant fel, mint ő. A Szegeden előadásra került színművének műsorra tűzése is egyik komoly bizonyítéka annak, hogy Szabadosra széles körökben fölfigyelnek Magyarországon, mert a szegedi színpad csak komoly értékű darabok érvényesülési tere, amelyre Budapest is erős kritikai szemmel tekint. Így volt a jelen esetben is Szabados színművének színpadrajutásával. A premijéren résztvevők között dr. Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója is, de a fővárosi sajtó érdeklődését is felkeltette az erdélyi színész-író munkája, amelyet Szegeden úgy konferáltak be, hogy a színház igazgatósága egy darab aranyat fedezett fel az erdélyi porban.

A színmű tartalmát tekintve, középkori mázzal bevont szerelmi háromszögről van benne szó. A Nagy Ur, aki büszke vár ura is, feleségül veszi kereszties hadjáratba induló öccse kedvesét: Barbarát, a könnyűvérű leányzót. Barbara maga a testet öltött ördög, csak vérző szíveket akar látni,

Amerika újabb két óriásléghajót épít

Nem retenti vissza az R. 101. katasztrófája sem Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány az R. 101 katasztrófájával kapcsolatban hivatalos jelentést adott ki, amely szerint az angol léghajó pusztulásának nem lesz semmi kihatása a tengerészeti minisztérium léghajózási programjának további fejlesztése szempontjából. A tengerészeti minisztérium a legrövidebb időn belül újabb megbízást ad ki két új Zeppelin-óriás megépítésére. Az amerikai kormány egyébként lényegesen meg fogja könnyíteni a hélium kivitelét. Az R. 101 katasztrófáját különösen az a körülmény tette olyan óriási vá, hogy hélium helyett hidrogénnel volt töltve, mert az amerikai hatóságok nem engedték meg a hélium kivitelét az országból.

Washingtonból jelentik: Hoover elnök kedden este újságírók előtt kijelentette, hogy a kormány azonnali hatállyal lehetővé tette a hélium kivitelét. Minden külföldi állam kormánya kérhet héliumot és amennyiben a külügyi államtitkárságnak nincs kifogása ellene, a kormány azonnal megadja az engedélyt az üzlet megkötéséhez. A héliumgáz tudvalevően nem gyúlékony és a héliummal töltött léghajók fejtétlenül tűzbiztosak. Az amerikai Kana-jókon kívül egyedül a Graf Zeppelin van héliummal töltve, míg a két angol léghajót, az R. 100-at és az R. 101-et hidrogén emelte levegőbe.

A szovjet halállal fenyegeti a londoni és párisi követségeinek visszahívott tagjait

Káromhavi fizetést vagy haláltételt helyez kilátásba

Londonból jelentik: A Daily Mail rigai jelentése szerint a szovjet-kormány szigorú rendeletet adott ki, melynek értelmében a londoni és párisi szovjet-képviseltek negyven tagját azonnali hatállyal haza rendelte. Azoknak a követségi tisztviselőknak, akik a szovjet in-

tézkedésének eleget téve haza jönnek, az orosz kormány jutalomképpen három havi fizetésüket ígéri, míg azokat, akik a komintern rendeletének ellenszegülnének, a halálra ítéletet helyezi kilátásba.

— Részt vett a premieren HEVESI SANDOR, a Nemzeti Színház igazgatója is — Budapesti lapvélemény a bemutatóról

hogy romlott lelkének beteges vágyát kielégíthesse. Két felvonáson át éli így életét a démon, de a végén a Nagy Ur épeszű, igénytelen bolondjának szerelmével kénytelen beérni csupán, mert lovagjai sorra kiábrándulnak belőle.

Az Asszony és a bolondok premijével a budapesti lapok közül különösen a Magyar Hírlap foglalkozik melegen és többek között a következőket írja:

„A szegedi színház az idei szezomban eredeti bemutatókat ígért s ennek az ígéretnak első beváltása Szabados Árpád debüje. Az asszony és a bolondok című, romantikus műtípusú játszó színművével. Az első eredeti bemutató nemcsak hangos sikert hozott, hanem egy nagyon értékes, komoly, új színpadi írótt juttatott szóhoz. Ez a premier különben aligha mulik el nyomtalanul s a darab minden valószínűség szerint Budapesten is színre kerül. Szabados darabja egyébként négy férfi — köztük két testvér — sorsát tárgyalja egy könnyű és gyöngéd, de veszedelmes asszonyi kézben. Izgalmas és jó építkezésben játszódik le a történet, egy régi magyar várban, a keresztiesháboru idején. Színes és magyarságában tiszta nyelve egyformán alkalmas a könnyebb dialogusra, mint a nagy és lázas indulatok kifejezésére. Egész-séges és léttel teli figurákat rajzol a mindvégig izgalmas történetben. Szabados kétségtelenül hivatott embere a színpadnak és a maga eszközeinek. Az előadás főerőssége Táray, aki mint rendező is szép munkát végzett.”

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Semmi akadálya annak, hogy az állattartó gazdák Ausztriába is exportáljanak

Rendelkezés az aradi mezőgazdasági kamarához — Csak a járvánnyal fertőzött vidékekről tilos az állat-export

A legtöbb erdélyi lap beszámolt arról, hogy Románia területéről Ausztriába nem lehet állatot exportálni. A lapok híradása azt közli, hogy Ausztria generálisan letiltotta a Románia felől jövő állatexportot, mert Romániában az állatjárványok nagyon elharapódtak.

Ezekkel a hírekkel szemben a földművelésügyi minisztérium arról értesíti a mezőgazdasági kamarákat és így az aradi mezőgazdasági kamarát is, hogy a közölt hír ebben a formájában nem felel meg a valóságnak. Ausztria nem tiltotta be a romániai állatexportot, sőt nem is régen felemelte azt a heti kontingenst, amelyet Romániának engedélyezett, de

természetesen tilos egyes vidékekről, ahol tényleg jelenleg is száj- és körömfájás van, Ausztriába állatot exportálni.

Értesülésünk szerint Romániában ma már alig van vidék, ahol ez a járvány az állatok között pusztítana és így jóformán az egész országból akadálytalanul mehet ki az állat bármelyik külföldi országba. Sajnos, a mai kivétel nem megfelelő és a gazdáknak most abban van a reménységük, hogy az állatexport szindikátusok működésének megindulása után ez az export jelentősen emelkedni fog, mégpedig olyképen, hogy a szindikátusok a nekik engedélyezett kontingenseket teljes mértékben kihasználják.

Hat százalék leépítés

Popovici Mihály volt pénzügyminiszter mondta, tehát a legautentikusabb száj nyilatkozata, hogy az állami bevételek már meghaladták a költségvetés bevételei előirányzatát.

Aki ezt a magas pénzügyi nyelvet nem érti, annak így: ebben az évben több adót fizettünk már ki, mint amennyit a pénzügyi kormány erre az egész esztendőre tőlünk remélt.

Aki még így sem érti, annak még nyersebben: kifizettünk mindent és most, amikor mindent kifizettünk, csodálkozva és megdöbbenve kérdezzük, hogy honnan fizettünk, Teremtő jó Uristenünk, honnan fizettük?

Kifizettük, amit ránk parancsoltak és így az állam gépezetének kereke már nem nyikorog.

És most a bomba: azt mondja a pénzügyminiszter, hogy ennek ellenére, annak dacára, hogy az adózó polgárság jó volt és engedelmes és mindent kifizetett, amit csak reméltek tőle, nagy a baj, nagyon nagy. Az a baj, hogy a tulkiadások tömegei és összegei ennek dacára is felborították a költségvetés egyensúlyát.

Ezek a tulkiadások megbomlasztották a rendet és a 35 milliárd, amelyet erre az esztendőre előirányoztak, bizony, bizony, hiába a verejtékes és rendes fizetés, mégsem elég.

Kétmilliárddal csökkentik hát a költségvetést a jövő esztendőre.

Magas tudomány a pénzügy. Nem értünk hozzá, csak ámulva hallgatjuk a számok muzsikáját és ámulva csodálkozunk, hogy mikor baj van, mikor vért izzadva fizetünk és mikor nem a mi szegénységünk és nyomorúságunk a hibás abban, hogy a szép rend ime ismét felborult, milyen ellenintézkedéseket foganatosítanak.

Tessék: kétmilliárdot lecsorítottak. Gyenge hat százalékot leépítettek.

Hatszázalék leépítés? Mi az? Mi az ma, mikor életszínvonalunkat immár ötven százalékkal leépítettük és épen most koplalunk legalább újabb 10 százalékot, hogy az adót pontosan és megelégedésre megfizethessük.

A szőlő melléktermékeinek értékesítése

Szőlőmagból olaj. — A csersav. — A borkő, melyet külföldről importálunk.

Tekintettel arra, hogy a mai alacsony borárak mellett a szőlőtermelés jövedelmezősége mindig kisebb lesz, amelllett a bor értékesítése nagy nehézségekbe ütközik, több bortermelő megbizásából hosszabb kísérleteket végeztem aziránt, hogy miként lehetne a bortermelés jövedelmezőségét növelni, az eddig elhanyagolt melléktermékek értékesítésével.

Bizonyára kevés termelőnek van tudomása arról, hogy a szőlőmag nagyon értékes anyagokat tartalmaz. A legértékesebb alkotórésze az olaj, melyből kb. 13 %-ot tartalmaz. Ez az olaj a magból nagyon egyszerű eljárással nyerhető, olyannyira, hogy a legkisebb szőlőgazda is minden nehézség és különösebb gépi berendezés nélkül előállíthatja. A laboratóriumomban előállított szőlőmagolaj világossárga színű, szagtalan, kellemes ízű, levegőn nem szárad és a legfinomabb asztali olajokkal vetekedik. Az értékét kilogrammonként 100 lejre lehet becsülni. Száz kgr. magból 13 kgr. olajat kaphatni. Az eljárás értékét növeli az a körülmény, hogy az előállításához az a mag is felhasználható, amelyből már törkölypálínkat főztek és amelynek értéke — tekintettel arra, hogy eddig semmiképp célra nem használták fel — jelentéktelen.

A másik értékes anyag, a csersav (tannin). Ez annyira tisztán vonható ki a magból, hogy például borderítésre, valamint a gyógyszerészetben ép oly jól használható, mint a kereskedelmi csersav; előállítása rögtön az olaj kivonása után eszközölhető. 1 kgrm. csersav ára 600 lej. Így az olajtól és tannintól megfosztott szőlőmag mint marhatáplálék, vagy műtrágya elsőrangú szolgálatot tesz.

Megindult a harc a szovjet árucikkei ellen

A kormány erélyes rendelkezése a vámhivatalokhoz — Magyarország határvámvédelmének eredménye — Emelkedik a buza ára

Az orosz szovjet veszedelmes támadása, amelyet a kapitalista termelés ellen intézett, nagy kihatással volt a világ gazdasági verkeringésére. A dumping-veszélyeztetett államok a meglepetésből felocsudva, most defenzívába kezdtek és mindenütt erélyes intézkedésekkel igyekeznek gátat vetni az Oroszországból felforgató célzattal özönlő árucikkek elé. Elsőnek Magyarország léptette életbe a prohibíciós határvámot és örömmel állapítható meg, hogy ennek az intézkedésnek máris megvan a jótékony hatása. Egy budapesti jelentés szerint, érdekes jelenség történt ma az ottani gabona-tőzsdén. A buza világpiaci árait tudvalegőleg Csikágó irányítja és annak dacára, hogy a csikágói tőzsdén ismét áresés mutatkozott.

a budapesti gabona-tőzsde egyáltalán nem reagált erre és a buza ára ma öt fillérrel emelkedett.

Szabadlábra helyezték a nagypéli gyilkosság egyik gyanúsítottját

Szembesítés az aradi törvényszéken — Tisztázódik a gyilkosság rejtélye

Az aradi törvényszék ma foglalkozott a nagypéli gyilkosság ügyében gyanúsítottként szereplő Mot-család ügyével. Tegnap délután Ludosa n vizsgálóbíró több ízben kihallgatta Mot Demetert, annak egyik fiát és két unokáját, akik, mint ismeretes, felbujtókként szerepelnek és Mocan Todor, aki a vizsgálóbíró előtt tett első vallomása-

mivel gazdag foszforsavban és káliban.

Végül meg akarok emlékezni a borkősavról. Ez minő barna kő lerakódik a hordó fenekére és ily állapotban lesz a külföldre exportálva, ahol raffinálják és mint tiszta borkősav kerül forgalomba. Borkősavgyár Romániában nincsen, noha a külföldről importált mennyiség kb. 20 vaggont is felülmul. A borkősav raffinálása nagyon jövedelmező foglalkozás, mivel 1 kgr. nyersborkősav 70 % savtartalommal 20 lej, evvel szemben 1 kgr. tiszta borkősav 140 lej.

Mindamelllett, hogy a borkősav gyártása annyira jövedelmező, a gyártását csak egy nagyobb üzem vehetné fel, mivel az üzemhez nagy gépi berendezés szükséges, viszont a szőlőmagolaj előállítását minden kis szőlőgazda háziiparilag is el tudná végezni.

Dávid István,
vegyszermérnök.

= Magyar tagok az aradmegyei mezőgazdasági székekben. Ma délelőtt Marsieu Justin dr. megyei prefektus elnökletével főszolgabírói értekezlet volt az aradi megyei prefektúrán az ujonnan megalakítandó mezőgazdasági székek kérdésében. Popescu, a Mezőgazdasági Kamara igazgatója ismertette az erre vonatkozó új törvényt, majd Marsieu Justin dr. kifejtette, hogy az október 25-én megtartandó választásokon módot kell nyújtani a magyar községeknek arra, hogy a gazdasági székekbe magyar tagokat válasszanak.

= Rejtélyes számok Csehszlovákia költségvetésében. Prágából jelentik: A Prágai Magyar Hírlap statisztikai kimutatást közöl a jövő évi csehszlovák költségvetésben előirányzott tételekről. Eszerint 13 millió 200 ezer korona van előirányozva hirszolgálatok számára és ebből az összegből csak 1 millió 200 ezer koronáról kötelesek számot adni. A külügyminisztériumi költségvetésben külön 25 millió korona van előirányozva sajtószolgálatokra, ami együtt a belügyminisztériumi költségvetésnek több, mint a felét teszi ki. Ilyenformán megérthető — írja a lap, — hogy a német és magyar sajtótermékek Csehszlovákiában kormánylapok lesznek és ezenkívül derűre-borúra jelennek meg propaganda-könyvek, a nyilvánosság tudta nélkül. A csendőrség és rendőrség költségei 445 millió koronát tesznek ki, ami a belügyi tárca kétharmadát teszi ki.

Szakkörök ezt a váratlan áremelkedést a prohibíciós határvám bevezetésének tulajdonítják.

A román kormány is megkezdte defenzív tevékenységét az orosz dumpinggal szemben s követi ezzel a jól bevált magyar példát. A pénzügyminisztérium körlevelet küldött szét az összes vámhivatalokhoz és határállomásokhoz, amelyekkel közli, hogy

csakis azokat az orosz származású árukat engedhetik be az országba, melyeknek kísérőiratait e körlevél keltétől visszamenőleg egy hónappal már deponálták a határállomásokon.

illetve a vámhivatalnál. Minden egyéb orosz származású árutól meg fogják tagadni a behozatali engedély látványozását és a kérdéses árut vissza fogják küldeni a feladónak. A jelen rendelet elleni mulasztás az illető vámőnök felfüggesztését vonja maga után.

ban is töredelmesen beismerete, hogy Mot Péter gazdálkodót ő gyilkolta meg. A vizsgálóbíró szembesítette egymással a gyanúsítottakat. A szembesítés során megállapítást nyert, hogy Mocan Todor nem Mot Demeterral tárgyalt fiának meggyilkolásáról, hanem az öreg Mot unokáival s ezektől tették sikeres végrehajtása esetén oly ígéretet kapott, hogy pénzjutalmat kap. A nagypéli gyilkosság így most már tisztázódott formában került a törvényszék elé, amely arra az álláspont-ra helyezkedett, hogy az öreg Mot Demetert, aki ellen most már pozitív bizonyíték nincs, szabadlábra kell helyezni, egyebekben azonban a törvényszék is jóváhagyta a vizsgálóbíró döntését.

A kenyérrák felemelését kéri az aradi pékek

A város előreláthatólag le fogja szállítani az árakat — A maximáló bizottság ülése

Ma délben tartotta ülését Aradváros maximáló bizottsága. Velesov Géza dr. alpolgármester elnökelete alatt. A bizottság ülésén feloivasták az aradi pékek nagy meglepetést keltő beadványát, amelyben az áraknak felemelését kérték. A pékek ugyanis azzal a kívánsággal járultak az ármaximáló bizottság elé, hogy az emelje fel temesvári nivóra a kenyér árát. Mindjárt mellékelték a temesvári maximális árakat, amelyek szerint a fekete kenyér 5 lej, a iélbarna 7 lej és a fehér 8 lej, míg ezzel szemben Aradon 4, 6.50 és 8 lej a kenyér ára.

A város gazdasági hivatala a mai olcsó buzaár mellett természetesen nem volt hajlandó arra, hogy áremelést javasoljon, hanem ellenkezőleg, azt az indítványt terjesztette elő, hogy a kenyér árát kilogrammonként 50 banival csökkentse. A pékek képviselője erre sietett bejelenteni, hogy nem reflektálnak áremelésre, hanem megelégszenek azzal, ha az árakat a jelenlegi nivón hagyják meg. Az ármaximáló bizottság meghallgatta a hivatalos nyilatkozatot, valamint az érdekeltek felszólalását és úgy döntött, hogy holnap délben határoz a maximális árak ügyében. A liszt- és kenyérárakat előreláthatólag le fogják szállítani, míg a hús- és a többi árakat változatlanul meghagyják. A temetkezések árait ebben a hónapban még nem maximálják, miután a kiküldött albizottság még nem fejezte be a kérdés tanulmányozását.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Fizessen elő a legnagyobb magyar lapra, az UJSÁG-ra

leggyorsabb hirszolgalat, a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomorú Emil, Pünkösztí Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erőt írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

**Egy óra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej**

Előfizetéseket felvesz: PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

A reumatikus fájdalmak azonnal enyhülnek.

Semmi sem oly jó a reumatikus fájdalmak ellen, mint a Sloan's Liniment.

Ne szenvedjen tovább! Kenje be magát egy kis Sloan's Liniment-tel és a fájdalmak elmúlnak. Ez azonnal beszüntíti az éjszakai, hogy be kellene dőlnie, magyarázhatja és felmelegíti a beteg szöveteket s eltávolítja a fájdalmakat. Ezért mindig legyen kéznél egy üveggel, mert ez a készítmény az egyedül bevált szer a fájdalmak ellen.

Reuma, oldalmirallás, láz és minden hasonló fájdalom megszűnik a Sloan's Liniment használatával.

**Sloan's Liniment
Megszüntet minden
fájdalmat**

Egy üveggel ára a község részére 75 lej.

A braziliai flotta fellázadt és a felkelőkhöz csatlakozott

Lemondott a köztársaság elnöke — A forradalmárok Sao Paulo ellen vonulnak — Félmillió tartalékos áll fegyverben Braziliában — Megalakult a forradalmi kormány — Vörös polgárháború

Rio de Janeiroból jelentik: A forradalom mindjebben terjed. A kormány görcsösen ragaszkodik hatalmához, holott a főváros kivételével már az egész ország ellene fordult. Tegnap a kormány azonnali hatállyal általános mozgósítást rendelt el. Tegnap délutántól kezdve a vidékről ezrével érkeznek a tartalékosok a fővárosba. A kormány el van tökélve arra, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel vérbefojtja a forradalmat.

Az ország minden részéből riasztó hírek érkeznek a fővárosba.

Panama államból erős csapatok vonulnak Rio de Janeiro felé. A kormány elrendelte az összes Rio de Janeiroban fellelhető élelmiszerek rekvirálását, mert le akarja törni a kiskereskedők árúszoráját. A rögtönítélő bíróságok működésben vannak. Megállapítható, hogy a lázadók nagyszerűen fel vannak fegyverezve és nemcsak gyalogsággal, hanem lovassággal és tüzérséggel is rendelkeznek. Montevideoi jelentések szerint Flores da Conha tábornok vezetésével 80.000 főnyi felkelő sereg nyomul Rio de Janeiro felé. A tábornok uruguayi újságírók előtt optimista nyilatkozatot tett és kijelentette, hogy a főváros néhány napon belül a felkelők kezében van.

A braziliai határról érkező hírek szerint a Rio Grande de Sul államban lévő Porto Alegre városban megalkotották a forradalmi kormányt. Egyes hírek szerint a forradalmároknak az a célja, hogy szétrobbantsák a braziliai államszövetséget és az egyes tartományokból külön államokat alakítsanak. A forradalmárok hatalmukba kerítették Pernambuco államot is.

A kormány Sao Paulo állam határán 75.000 főnyi kormányhű csapatot vont össze. A kormány csapatok előnyomulását megnehezíti az a körülmény, hogy

a felkelők a hidakat mindenütt felrobbantották és a vasutvonalakat megrongálták.

Rio Preto államban a kormánycsapatok megütözték a felkelőkkel. Heves harc után a lázadók megfutamodtak és számos gépfegyvert hagytak a csataterén. Panama államban is győzelmet arattak a kormánycsapatok.

A braziliai kormány rio de janeiroi jelentések szerint hivatalos kommunikét adott ki, amelyben bejelenti, hogy a tartalékosok tíz korosztályát mozgósította. Összesen 420 ezer tartalékosot hívtak be és fegyvereznek fel 48 óra alatt. 100.000 tartalékos még a mai napon utnak indítanak a forradalmi vidékre. A kormánycsapatok tegnap repülőgépről bombázták azokat a városokat, amelyek a felkelők kezei között vannak. Az egész országban megszigorították a rendkívüli hadiállapotot. San Paulo államban a kormány az összes magánrepülőgépeket hadicélokra foglalta le. A kormány hangsúlyozza, hogy ura a helyzetnek és meg fogja hiusítani a forradalom győzelmét.

Ezzel szemben a forradalmi főhadiszállásról a lázadó csapatok sorozatos győzelmeiről adnak hírt.

A sao paoloi tizenhatodik gyalogezred fellázadt a kormány ellen és a forradalmárokhöz csatlakozott.

A forradalmi csapatok feltartóztatlanul közelednek Sao Paulo állam felé, ahol előreláthatólag a döntő ütközetet vívják meg a kormánycsapatokkal. Pernambuco államban győzött a forradalom. A kormányzó repülőgépen menekült el a fővárosból.

RIO DE JANEIRO, október 9. Ideérkezett hírek szerint Washington Louis, Brazília elnöke lemondott. Ezt a hírt még nem erősítették meg, de újabb információ alapján közlik, hogy a braziliai flotta fellázadt és a felkelőkhöz csatlakozott.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi színház elsőheti műsora. Szombat este: Victoria (operettújdonosság, szezonnyitó előadás. A. bérlet). Vasárnap délután: Victoria (operett, itt másodszer). Este: Victoria (operett, itt harmadszor, B. bérlet). Hétfő: Román előadás. Kedd: Victoria (operett, itt negyedszer, C. bérlet). Szerda: Victoria (operett, itt ötödször, A. bérlet). Csütörtök: Fruska (vigjátékújdonosság, B. bérlet). Péntek: Fruska (vigjáték, itt másodszer, C. bérlet). Szombat: Alvinczy-huszárok (operettújdonosság, A. bérlet).

* Éjjel-nappal folynak a próbák a Victoriából, hogy az utolsó simításokat a leggondosabban elvégezzék. Egész kis világ él ott a kulisszák mögött a sikerért, amely sorozatos zsúfolt házakban kell, hogy jelentkezzen. Felhő rendező vezetésével a késő éjjeli órákba nyulnak bele a próbák, kora reggel újra kezdődik minden és már joggal el lehet mondani, hogy az operett nagyszerűségének képe teljesen kibontakozott. A főszereplők: Kornély Mária, aki a címszerepben fogja egy csapásra meghódítani a közönséget, azután Vincze Emmi, Ágoston Baba, Dancs Ica, Keleti Árpád, Fratta Géza, Felhő Ervin, Csóka József egytől-egyig szenzációs operettfigurákat alakítanak. Látványos díszletek ejtik majd csodálatba a közönséget. A színház friss szelleme fog áradni a színpadról. Kovács Mihály az operett karmestere, az Ábrahám-muzsika az ő dirigensi pálcája alatt maradéktalanul fog érvényesülni. A szombati premieren kívül vasárnap kétszer is a Victoria a színház műsordarabja.

A KERESKEDŐ VEREJTÉKES ARCCAL olvassa este a pénztárlapot. De nem a melegtől, hanem a gondoktól verejtékes az arca: miből fog fizetési kötelezettségének eleget tenni? Ha felkeresi kladóhivatalunkat, nagyon értékes tanácsot adunk Önnek: hogyan emelhet forgalmát, Már egy hét múlva megkapja az első kellemes meglepetést: emelkedik a napi bevétel.

1930. október 12-én, vasárnap
pontosan 9 órai kezdettel

szerezői est az Iparos-Otthonban.

Közreműködnek: Szántó György, Károly Sándor, Ferenczy György, Lipován Octáv, Szegő Nándor, dr. Vitosné, Békefi Pál. Novellák, versek, népdalok, műdalok, zongoraszóó, balett és egyfelváltós életkép.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

PÉNTEK, október 10.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.50. Egy óra gramofon. 17. Rádiózenekar. 18.30. Rádiózenekar. 20. Gramofon. 21. Színház-est. — Budapest, 10.15. Gramofonhangverseny. 1.05. Az Országos Postászenekar hangversenye. 5. Szányi Aladár meséi. 6. Tót-magyar nyelvoktatás (Ernyey József dr.) 6.30. Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 7.30. Képek a magyar irodalom multjából. Császár Elemér dr. egyetemi tanár előadása. Közreműködik báró Szentkeresztyné Nyegre Rózi. 8. Gyorsíró tanfolyam (Szlabey Géza). 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Bohémélet”. Majd: A Fejes-szalonzene, az Ostende tangó- és jazzband, valamint Toll Árpád cigányzenekarának hangversenye Kalmár Pál (ének) közreműködésével az Ostende-kávéházból. — Belgrad, 18.30. Gramofonjazz. 21. Nemzeti dalok. 21.30. A szláv vonósnegyes hangversenye. 22.30. Délszláv dalok. 23.45. Verdi-zene. — Wien, 13. Könnyű gramofonzene. 14.30. Friedmann Ignác zongorajátéka gramofonon. 16.20. Silvingzenekar. 20.35. Gangelberger zenekar. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Paris Radio-Paris. 21.45. Massenet: A Notre Dame zsonglőrje című operája magán szereplőkkel és rádiózenekarral.

SZOMBAT, október 11.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.50. Egy óra gramofon. 17. Moscopol-zenekar. Könnyű zene. 18.30. Moscopol-zenekar. 20. Gramofon. 21. Donizetti: Don Pasquale c. operája a Studióban. — Budapest, 10.15. A rádió házi-quartettjének hangversenye. 1.05. A m. kir. I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 5. Kállay János novellái. 6.25. Hangverseny. Közreműködnek: Vig Miklós (ének) és Vig György (saxophon). Zongorán kísér Polgár Tibor. 7. Halász Gyula előadása: „Helyes magyarság, magyar helyesírás”. 8.30. Színműelőadás a Studióból. „Szent Márton rózsafái”. Írta: Csermely Gyula. Rendező: Csánády György. Utána: Gramofonhangverseny. Majd: A „Nur Du” című hangosfilm közvetítése a Kamara Mozgófényképszínházból. Utána: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-szállóból. — Belgrad, 18.30. Nemzeti zene. 21. Lang hegedűművész játéka. 21.45. Két csomó kulcs, vigjáték. 22.30. Popovics operatársaság dal- és áriaestje. 23.15. Gramofon. — Prága, 12.15. Kamarazene, gramofon. 19.20. Gitárdalok. 21.50—23. Vidám est. — Wien, 12. Gramofontánczene. 13. Lederer zenekar. 20.35. Geiger-zenekar. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Breslau, 21.30. Molnár Ferenc: „A farkas” című vigjátéka. Közben zene.

A szerkesztésért keljelenesen

SALGO HENRIK

felet.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanaz az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytözsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytözsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytözsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-napi számában feltétlenül meg fog jelenni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

HÁZASSÁG.

MEZUTON KISERELEM MEG nősülés céljából megtalálni azon kedves és szeretettreméltó urleány ismeretséget, aki viszont boldog és örömmel telt házasságra vágyakozik. Én 29 éves róm. kath. s 8 éve Bánát legnagyobb városában önálló kereskedő vagyok s tekintettel, hogy a magányt unom s káros szenvedélyem nincsen, rövid időn belül megköszölni szándékozom. Lételeg szűlői részről üzlettembe való betársulás is lehetséges. Csak teljes című levelekre tartok igényt s a legszigorúbb diszkrécióért szavatolok. Szíves megkereséseket az Aradi Közlöny kiadójába kérem „Ősz 1930” jelíggel. 4423

LAKÁS.

MAGANHAZAT 2—3 szobást, mellékhelyiséggel, azonnali beköltözésre keres Weber, városi tisztviselő Béla-tér 6. 4117

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 430

HAROM udvari szobás lakás előszobával, konyhával és éléskamrával volt Rákóczi-uccában l. é. november 1-től kiadó. Bővebbet Str. Bari-ú (Rákóczi-ú.) 5. 4110

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnaltalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VÉTEL ÉS FLADÁS.

KLADÓ ebédlasztal, íróasztal, szalon-garnitúra, nagy madonnakép, ebédláda, nagy szőnyeg olcsón, volt Aulich-ucca 37. 4120

NUTRIA, perzsa, szilszkin, mormotta, stb. női bundák, férfi bundák, szalonnák, ebédli, háló, uriszoba berendezések, plüsch függönyök, kézimunkák, vitrinek, zongorák, hegedűk, gyermekágy, írógép, Wertheim kassza, keleti perzsa, helyben készített és gyári szőnyegek, csillárok, antik butorok, disztárgyak, koffer, imaszámoly, különböző ajándéktárgyak, asztal és ágyneműk, ékszer, festmények, stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Szóchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

VESZÉK FESTÉKÖRLÖGEPET 10 kg-mos tartalommal, lendítő kerékkel, használt de jó állapotban. Apolló festéküzlet Timisoara, Piata Scudier. 4118

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

KERESÉK bizományi üzlettembe keleti perzsa szőnyegeket, ezüsttárgyakat, márkás porcellánokat, vitrineket, antik komódokat, komplett szobaberendezéseket, előszobafalakat, szőnyegeket, szőrméket, disztárgyakat stb. s azok gyors eladásáról gondoskodom. SALGONE, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

ÜZLETEK.

TARSAT KERESÉK egy 25 év óta fennálló jömeneteli üzlethez. Főleg eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4121

GABY-SALON

Filckalapok — — 150 lejtől.
Filckformázás — 60 lej.
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 11. sz.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmestű és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Iparosok bevásárlási

könyveivel 6 havi hitellel készpénzárón vásárolható

I. osztályu tűzifa.

Előrusítás díszárra és kimérve, házhoz szállítva.

SZÉKELY VIKTOR Arad,
Str. Daa Balassa 78. (Borona- és Demeter-uccák sarkán.) 24

Bankköicsönöket

házakra, földekre legolcsóbb kamatláb mellett a legelőnyösebb feltételekkel azonnal folyósítottak. Haász Albert irodája, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ú.) 12. sz. Alapítatott 1919. évben.

14 napig! tart csak 14 napig!

Szenzációs alkalom az olcsó vásárlásra.

Gyári szabott árból az összes cikkekben!

20% engedményt ad

az EL-BE-Harisnyaház

volt Zrinyi-ucca, Városi színház bejáratával szemben.

Győződjön meg szenzációsan olcsó kirakati árainkról.

14 napig! tart csak 14 napig!

Regatul României
Judecătoria Rurală Chisineu-Cris.

No. 1559—1560—1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegat aduc la cunoștința publică că în cauza lui Singer Nicolae domiciliat în comuna Ineu contra lui Dureău Ioan domiciliat în Sepreus pentru suma de 2900 și 2200 lei capital și accesorii, în urma deciziei Judecătoriai Rurale Chisineu-Cris No. 1559—1560—1930. se vor vinde prin licitație publică miscatoarele sechestrate pe cale execuțională evaluate în suma de 18700 lei și anume 1 vacă, 2 cai, 1 plug, 6 perini, 1 dună, 1 pătură, 1 masă, recolta, 2 vite, 1 măsură.

Licitatia se va ține la locuința urmăritului în comuna Sepreus în ziua de 30. Octombrie 1930. ora 16 după masă conform art. 107 și 108 a legii LX. din anul 1881.

Chisineu-Cris. la 6. Octombrie 1930.

Russu, m. p.
delegat judecătoresc.

A HIRDETÉS beszél, meggyőz, eredményt hoz.

Minden vállalat, kereskedő célja: A régi összeköttetést megtartani, újat hódítani amit csak hirdetéssel érhet el

AZ „ARADI KÖZLÖNY” KIADÓHIVATALA

hirdetési ügyekben szakszerű tanácsot szívesen szolgál, megbízottja kívánatra felkeresi. Telefon 151.